

Sešdesletni fantek Mike Warren kaže, kako misli s škopilom za pokončanje mrtvega ugonobitja Japonce. Fantek je šel z doma, da vstopi v mornarico; in nazadnje ga je uzele, ko je svedel, da mora počakati še nekaj let. Vsekakor ima dečko srce na pravem mestu.

Notranje homatije odpirajo Japoncu vrata v Indijo

JAPONCI SE PRIPRAVLJAJO ZA VPAD V INDIJO. — ANGLEŠKA VLADA NE MORE USTREČI INDIJSKIM ZAHTEVAM SEDAJ. — VELIKI NOTRANJJI PREPIRI. — INDIJSKI NACIONALISTI NE ZAUPAJO ANGLIJI

Na vzhodnih mejah Indije še vedno onemogoča bojevanje hudo deževje. Ali japonski zavojalci Burme si utrjujejo tamšnje postojanke in zračno ogledovanje je dognalo, da se zbirajo japonske čete, kar pomeni resno pripravljanje za vpad v Indijo. Kljub temu pa se je poslovni odsek Vseindijskega narodnega kongresa, ki zboruje v Vardi, rajši pečal z vprašanjem, kako spoditi Angleže iz dežele, kakor pa s problemom, kako obvarovati Indijo pred Japonci.

Po večdnevem razpravljanju je sprejel resolucijo, ki je v bistvu zapretila s kampanjo nenasilne nepokorščine, če ne bo nemudoma konec angleškega gospodstva v Indiji.

Zahteve nesprejemljive

Resolucijo, ki jo je Gandhi označil za odprt upor, mora še odobriti odsek Vseindijskega narodnega kongresa. V njej so zahteve, ki jih angleška vlada nikakor ne more dovoliti sedaj, če se ne maha popolnoma umakniti iz Indije in docela opusti svoje zanimanje za vojno v Aziji. In skoro ni treba nobenega ugotavljanja, kakšen bi bil konec takšne odločitve za Indijo samo, za Kitajsko in za stvar Združenih narodov sploh.

Resolucija pomanjkljiva

Vseindijski narodni kongres zatrjuje, da ne želi ovirati Anglije ali njenih zaveznikov v njihovem vojevanju, niti ne dajati potu japonski nasilnosti. Kakor je pojasnjeno v resoluciji, se ne misli fizični umik Angležev iz Indije, niti bi se indijski voditelji ne upirali nastanitvi zaveznikov čet v Indiji. Ali kateri civilni oblasti bi bil poveljni tistih čet odgovoren? In kaj bi bilo z indijsko vojsko samo, ki je hrbtenica sedanje obrambe v Indiji? Ali bi bila neodvisna in pod oblastjo začasne indijske vlade, ali pa ostala pod kontrolo vrhovnega poveljnika, odgovornega londonjski vladi? Kongresova resolucija se še niti ne dotakne teh perečih vprašanj. Zato je sila ohlapna in pomanjkljiva.

Notranje homatije še povečajo težave

K težavi za doseg enotnega ali skupnega poveljništva ob takšnih okoliščinah bi se morale gotovo dodati še zelo vzemirne notranje homatije. Vseindijski narodni kongres ima v drugih organizacijah hude nasprotnike, čeprav je največja in najboljše skupina v deželi. Med tistimi, ki mu najhujše nasprotujejo, je najvažnejša Muslimanska liga. Ta je premočna, da bi se ignorirala.

Vardska resolucija meni, da se da doseči edinstvo, čim bo konec tujega gospodstva v Indiji. Toda to mnenje odločno izpodbija Muslimanska liga. Da si podpirajo Vseindijski kongres mnogi muslimani, se vendar bojijo, da bi centralna vlada z indijsko večino izzvala nasilnost, če bi se Angleži umaknili iz Indije in pustili vprašanje manjšin nerešeno.

Angleži ne popustijo

Kakor je posneti iz londonjskih poročil, ne misli angleška vlada (Nadaljevanje na 3. strani.)

Kitajski se bliža zadnja ura, če ne bo nujne pomoči

Ameriški in kitajski vojaški izvedenci pravijo, da se Kitajski bliža zadnja ura. Toda ob enem pa so tudi trdno uverjeni, da more takojšnja ameriška zračna akcija poraziti Japonce.

Če ne pride zares velika in izdatna zračna pomoč v kratkem, se prav lahko zgodi, da pride do poloma, pravijo tisti opazovalci. Če pa pride, so prepričani, da morejo ameriški letalci streti japonsko zračno moč tamkaj ter ustaviti bojevanje, ki stremi za končnim vojaškim podjarmljenjem kitajske dežele.

Kakor se poroča, zbirajo Japonci svoje čete v Indo-Kini in Burmi za silen bojni pohod na Kitajsko z juga; ta pogon se ima začeti najbrž v mesecu septembru, ko je vreme najugodnejše za vojaške operacije

Japonec čaka le ugodno priliko, da napade Sibirijo

Ko je oni dan japonski minister Tago zagotavljal japonsko nevtralnost do Sovjetske Rusije, smo pripomnili, da se nekaj kuha za kulisami.

To, da ima Japonska hudo kosmato vest, kadar ji je taka moralna ohlapnost v korist, se je dokazalo, ko so Japonci napadli Pearl Harbor dne 7. decembra lani, med tem ko so se njeni državniki pogajali za mir v Washingtonu. Da se sedaj pripravljajo na nekaj sličnega proti Rusiji, je pa razvidno iz vseh kretenj njenih čet.

Japonec je že odnekad cedil slin vsaj po vzhodni polovici ruske Sibirije. Nikoli pa si doslej še ni upal tvegati večje vojne za to sicer jako redko naseljeno, a vseeno po možnosti veliko vredno ozemlje. Iz bridkihkušenj mu je pred očmi znano, da ni bogve kako varno dražiti ruskega medveda.

Toda Japonska mora uničiti rusko vojaško silo v Aziji, če si hoče učvrstiti lastno strateško stališče. Za to pa bi bila najlepša prilika tedaj, ko bi Rusija omagovala pod težkimi udarci nacijskega beta na zapadu.

Druga fronta v Evropi bo skoro gotovo prinesla tudi drugo fronto v Aziji.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V čikaškem mestu in po predmestjih pobirajo sedaj obrabljene in razbite fonografske plošče. Bera se je pričela dne 17. julija in se bo nadaljevala do 2. avgusta. To nalogo je prevzela Ameriška legija. Nabrali mislijo širom po deželi 37.500.000 takih plošč. Pobiranje se vrši po hišah. Nabrane plošče se bodo prodale in izkupiček se bo porabil za nabavo razvedril za ameriške vojake.

Ves svobodni svet je zadnji teden poslušal državnega tajnika Cordella Hulla, ko je po radiu pojasnjeval in razlagal dve poti v bodočnost — pot svobode, miru in sodelovanja, ki jo odpre zmaga Združenih narodov, in pa pot tiranstva in ponižanja, po kateri nas skušajo goniti osižni diktatorji. V mislih je imel še tretjo, a je ni naravnost opisal — pot ničnosti in zmešnjave, če zmaga svoboda brez smisla za izrabitev svoje zmage.

Senatni nadzorni odsek je odobril zadnji teden načrte za inspekcijsko potovanje posebnega vojaškega ožjega oddelka na alasko bojišče; ali pri tem pa je zelo prikrnil vsoto za potne stroške. Dovolil je samo \$3.000,00 za ta obisk, čeprav je odsek za vojaške zadeve zahteval \$50.000.

Zavezniki morejo zmagati že prihodnje leto, če ne bodo imeli smole. Tako je oni dan

prerokoval Randolph Churchill, 31 let stari sin angleškega ministrskega predsednika. Če pa bodo imeli smolo, bodo zmagali 1. 1944.

Mladi Churchill je kapitan v neki padalski četi. Te dni se je vrnil v London iz Egipta, kjer je bil telesno poškodovan v neki avtomobilski nesreči.

V Montani se bosta v novembrskih volitvah potegovala za senatorsko togo demokratiški senator James E. Murray in republikanec Wellington D. Rankin, brat kongresnice Jeannette Rankin, kakor so volilci odločili na primarnih volitvah, ki so se vršile v Montani dne 21. julija.

Senator Murray je goreč pristaš Rooseveltove politike. Senator Wheeler je deloval proti njegovi nominaciji, pa ni uspel. Jeannette Rankin se ni potegovala za svoj sedež v poslanjski zbornici. Ona je bila edina, ki je glasovala proti našemu vstopu v to vojno, ko so Japonci napadli brez vojne napovedi Pearl Harbor. Tudi je bila med onimi kongresniki, ki so glasovali proti našemu vstopu v prvo svetovno vojno.

Uradniki zveznega preiskovalnega urada so zadnji teden s šerifi, državno policijo in krajevnimi redarji preiskali veliko število domovij sovražnih tujcev v Benton Harborju, Mich. (Nadaljevanje na 3. strani.)

Sodelovanje ameriškega delavstva z ruskim zagotovljeno

Ko je bil to pomlad angleški delavski voditelj Walter Citrine v tej deželi, da bi pridobil tudi Ameriško delavsko federacijo za sodelovanje v angleško-sovjetskem komiteju strokovnih unij, je časopisje poročalo, da so se mu izjalovila tista prizadevanja. Izlaha je za to idejo dobil drugo največjo ameriško delavsko organizacijo C. I. O., a predsednik Ameriške delavske federacije William Green je izjavil, da ne mara imeti nobenega posla s sovjetskimi delavstvom, ker ima delavske organizacije v Rusiji za "sužnje" tamošnjega režima.

Sedaj pa prihaja vest iz Washingtona, da se je vodstvo Ameriške delavske federacije premislilo ter stopilo v posredne stike z organiziranimi delavci Sovjetske Rusije za uspešnejše vojne napore in pravičen mir po vojni.

Do tega je prišlo po posredovanju Angleškega unijskega kongresa. Naznanilo te razveseljive vesti je objavil v Londonu sredi zadnjega tedna Walter Citrine, ki je glavni tajnik Angleškega kongresa strokovnih unij.

Predsednik Ameriške delavske federacije je dejal, da se je dosegel popoln sporazum med glavnim odborom Angleškega kongresa strokovnih unij in Ameriško delavsko federacijo glede neposrednega in posrednega sodelovanja med Ameriško delavsko federacijo, Angleškim kongresom strokovnih unij in Sovjetskimi strokovnimi unijami.

Green je to oznanil potem, ko je prejel iz Londona sporočilo, da je glavni odbor Angleškega kongresa strokovnih unij sprejel predloge, ki jih je predložil izvrševalni odbor Ameriške delavske federacije za posredno sodelovanje z ruskim delavstvom skozi angleške delavske zveze.

Ta novica je ena najrazveseljivejših in najpomembnejših v sedanjih kritičnih časih. Važna je sedaj, ko se bje boj med demokracijo in fašizmom na življenje in smrt. Važna je pa tudi za tiste usodne dneve, ko se bo delal mir in delila pravica ali pa krivica po vojni za zeleno mizo mirovne konference. Kajti le skupni nastop ameriškega, angleškega in ruskega delavstva more zagotoviti vsemu delavstvu zmago vojne in miru na strani zaveznikov svetovne demokracije.

Pegasti legar v Srbiji

Iz Švice poročajo, da se je, kakor se glasio v vesti iz Sofije, močno razpasel pegasti legar po srbskih vaseh.

Ali se da odvrniti bolj in bolj preteča inflacija?

PREVEČ DENARJA? — IZDELOVATI BI SE MORALO VEČ NEVOJAŠKIH RECI. — NAŠA VOJNA PRODUKCIJA DVAKRAT VEČJA OD OSIŠČNE. — MAJHNIM PODJETNIKOM SE OBETAJO HUDI ČASI

Nekaj reči je, ki morajo mislečega opazovalca še posebno zanimati v tej vojni. Vsaka vojna je pa še posebej trapasta v dvajsetem stoletju, ko nudi ekonomija vsem vse potrebne stvari. Toda dejstva se ne dajo utajiti in tako se moramo spoprijazniti z vsem, kar nam prinašajo vojni časi. Smo v borbi, ki nam jo je vsilil brutalni in barbarski fašizem. Zato moramo napeti vse sile, da porazimo Hitlerja in njegove oprode ter tako dobimo zmago vojne in miru.

Seve pa ne smemo pri tem mežati in se prepuščati brezbriznosti. In če ne mežimo, opazimo marsikaj čudnega.

Čudno je n. pr. to, kako odbijamo nevarnost osižnih podmornic. To odbijanje obstaja v tem, da gradimo več ladij, kakor jih pa morejo potopiti podmornice. Čemu tako? Zakaj ne zatremo nevarnosti same? Po čemu ne skušamo prekositi Nemčije in ne začnemo potapljati njenih podmorskih roparic?

Morda prinaša ladjedelnicam tako več dobička. Toda zdi se, da bi bilo pametneje uničiti nevarnost, kakor ji pa nastavlja še več tarč.

Preveč denarja?

Tole je pa še važnejše. Kajti tiče se inflacije, ki se pojavi, kadar je več denarja kakor blaga. Več je dohodkov kakor pa reči, ki se dajo kupiti za tiste dohodke. To je inflacija. Zahteve so večje kakor pa zaloge. Cene se višajo in višajo. Meze in vrednosti padajo. Hudi časi in polomi pridejo. Kriza je tu, ki se dostikrat konča z revolucijo.

Če hočemo voditi vojno z manjšo nevarnostjo in uničevalnostjo, moramo pridobivati

več civilnega ali nevojaškega blaga, ne pa manj. Civilne potrebe bi morale biti enake vojaškim.

Naša produkcija

Kakor se zatrjuje, je naša vojna produkcija sedaj najmanj dvakrat tolikšna kakor osižna. Združene države presegajo sedaj Nemčijo in Japonsko v izdelovanju vojnih potrebščin.

Če je temu tako, čemu potem manj civilnih stvari, civilnega blaga? Zakaj ni več civilne produkcije sedaj, ko smo prekosili osiže v vojni produkciji?

Monopol

Ta vprašanja pa so še značilnejša, če se vpoštevajo možnosti še večje produkcije, kakor je sedaj. V listih je opažati veliko poročil o tem, da delajo monopolisti še večjemu pridobivanju jekla, aluminija, kavčuka, avtov, gazolina in drugih stvari hudo oviro. V istih listih so poročila o preostajanju sira, žita in bombaža v vladnih shrambah, pa o kmetiskem prizadevanju za to, da bi vse tiste dobrine ostale v tistih shrambah in skladiščih. Kajti potem bodo šle zlasti kmetijskim pridelkom cene navzgor.

Če bi se produkcija in razdelitev otresli monopolne kontrole, bi se dalo priti vsem civilnim potrebam v okoli. Vojna nudi monopolu priliko za zadušitev kompeticije. V vojni se monopol navadno še globlje zaje v telo človeške družbe in zagospoduje v politiki. Inflacija je kakor nalašč za kaj takega. Kajti za njo pride deflacija in potem zaplenitev po običajnih kapitalističnih ekonomskih procesih.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Žrtvujte nekaj napora tudi za svoj list!

Pokojni zvezni vrhovni sodnik Brandeis je že pred štiridesetimi leti rekel tole:

"Moderna civilizacija nima nobenega primera za prosvetljeno požrtvornost v tolikšni meri, kakor se nam kaže, kadar prenehajo velike skupine ljudi delati povsem mirnodušno in prostovoljno ob zadovoljivi plači in primernih delavskih razmerah edinole zato, ker ne mara delodajalec priznati njihne unije, ki jo imajo za bistvo in podlago končnih delavskih dobrin. Če iščete junake miru, jih lahko najdete veliko med neznatnimi in priprostimi delavci, ki so prenašali brezposelnost in revščino v vdanosti do načel svoje unije."

Proletarec se poteguje za unijska načela že cel čas svojega koristnega delovanja na polju delavskega tiska.

Mnogi naši delavci se zavedajo tega, pa žrtvujejo dokaj svojih naporov zanj.

Toda število njegovih naročnikov in naročnic še vseeno ni zadosti veliko, da bi mogel vsiti svoje važno poslanstvo v polni meri med nami. Potreben mu je širši krog naročnikov in naročnic.

Zato žrtvujte še več napora za svoje glasilo s tem, da ga še bolj širite med svojimi znanci in znanjci pa prijatelji in prijateljicami — med slovenskim delavstvom!

Proletarec je vaš iskren prijatelj in neustrašen borec za vaše pravice.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zeitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Politično obzorje se čisti

Ko je Hitlerjeva vojna mašina že v dvanajstih dneh strla vojaško moč jugoslovanske države, nam je bilo hudo, neznan-eko hudo pri srcu. Toda to pa ne morda zato, ker bi nam bilo žal kraljevega prestola ali monarhistične vladavine, nego zato, ker smo vedeli, kaj čaka Slovence, Hrvate in Srbe pod podko- vanim škornjem nemškega trinoga in njegovega oprode, ki sliši na ime Benito Mussolini.

Ze kar tedaj smo pozvali vse slovenske napredne ljudi v tej deželi na politično delo novi federativni rpubliki v Jugosla- viji v pomoč.

Toda tisti naš poziv je žal ostal glas vpijočega v puščavi in naše moči so počivale, ko je bil čas za takšno politično delo- vanje najugodnejši. Ta dežela še ni bila dejansko zapletena v sedanjo borbo na življenje in smrt, a njena zunanja politika je bila že vseeno naperjena proti Hitlerju in Mussoliniju. Tačas bi se bil lahko sklical slovenski narodni kongres za izdelanje političnega programa in izvolitev narodnih predstavnikov brez vsakršnih zaprek in vladnih omejitev. Tisti odbor bi res pred- stavljaval vse Slovence v Ameriki.

Pa je prišel minister Snoj v deželo, natanko vse dobro oti- pal na svojih potih širom po Ameriki ter nato objavil svoj načrt za ustanovitev političnega gibanja našim ljudem onkraj morja v prid. Tisto politično gibanje naj bi stremilo le za združitvijo vsega slovenskega ozemlja v okviru Jugoslavije. Kakšna bodi tista Jugoslavija, pa ni povedal v tistem svojem pismu do vseh Slovencev v Ameriki. Temu vprašanju se je kot spreten politik previdno izognil.

Mi smo nemudoma izjavili, da želimo Slovencem in vsem ostalim Jugoslovonom federativno republiko.

Nekateri naši ljudje so hoteli prejkone prehiteti Snoja, pa so v veliki naglici sklicali zastopnike raznih slovenskih podpor- nih in političnih organizacij na sestanek ter soglasno sprejeli resolucijo, v kateri je bilo jasno povedano, da se izrekamo za združitve vsega slovenskega ozemlja v okviru jugoslovanske fe- derativne republike. Izbral se je tudi pripravljalni odsek, ki mu je bilo naročeno, naj pripravi vse potrebno za sklicanje sloven- skega narodnega kongresa.

Vsa ta stvar pa je padla v vodo, ko nam je naša vlada dala razumeti, da bi ji ne bilo prav, če bi ameriški državljani pose- gali v zadeve zaveznških dežel ter hoteli izpremeniti njihne že obstoječe vladavine. Ta dežela je bila tačas že tudi dejansko v vojni. Zavrtni japonski napad na Pearl Harbor jo je porinil vanjo.

Tako ni bilo z nameravanjem narodnim kongresom nič in celo zadevo je prevzel slovenski pomožni odbor Ameriškega jugoslovanskega pomožnega gibanja z namenom, da bi v bliž- nji bodočnosti vendarle sklical slovenski narodni kongres.

Tega pa doslej še ni storil. Pač pa je sklical nekakšno kon- ferenco v Cleveland ter nanjo povabil nekaj naših ljudi, ki so izbrali neki ožji odsek ter mu naročili, naj deluje za združitve vsega slovenskega ozemlja v okviru poveljne Jugoslavije brez vsakršnega političnega načrta ali programa.

Ta odsek si je kar čez noč nadel ime "Slovenska narodna zveza" in začel poslati v znamenju politike slavnatih streh. Kdo je bil pri krstu za botra, ne vemo. Znano pa nam je, da je bil minister Snoj na ustanovni konferenci.

Ko so se kralju Petru poklanjali razni jugoslovanski velja- ki, med katerimi je bilo opaziti tudi Jos. Zalarja in pa Butko- viča, je začutil izvrševalni odbor "Slovenske narodne zveze" potrebo za politiko slavnatih streh ter poslal Petru vdanostno izjavo in milo prošnjo, naj vendar ne pozabi Slovencev, ko bo šlo za meje poveljne Jugoslavije. Tej izjavi in prošnji je je pri- družilo tudi še "Ameriško jugoslovansko udruženje", ki ima iste cilje in isto politiko slavnatih streh.

Naše politično obzorje se čisti in tako je prav. Mi nismo za politiko slavnatih streh, a po vseh svojih močeh pa bomo sku- šali pomagati vsem Jugoslovonom k svobodi in pravici v okviru demokratske federativne republike.

Kdor je za ta naš program, naj se nam pridruži in deluje z nami zanj po vseh svojih močeh.

Nemci so s Hitlerjem

V zaveznških propagandnih uradih in v listih polemizirajo o vprašanju, ali je nemški narod eno in Hitler drugo, ali pa sta oba eno in isto.

Mnogi bi radi, da se bi narod pomilovalo in le po Hitlerju tolko za propagando. Drugi dokazujejo, da je Hitler le izrodek čutenja nemškega naroda.

Lahko rečemo z gotovostjo tole:

Hitler je prišel na krmilo z umetno večino. Nemška repu- blika je bila bolna in delavstvo pa v bratomorni borbi. Ko je bil nacistični glavar pozvan za kanclerja, je bilo v Nemčiji še mili- jone ljudi, ki so sovražili fašizem. Hitler se je "razvil" iz kan-

Četniki zadržujejo s svojim nezaljšanim junaštvom v borbi proti Hitlerjevim tolovajem, Mussolinijevim "ju- namom" in njunim lutkam pa izdajalcem Pavelićevem in Nedićevem kalibra ves svet. Na gornji sliki je predložena pot, po kateri skuša Hitler upreti svoji zli sli in zlomiti duha jugoslovanskega ljudstva. Temu njegovemu pri- zedvanju hodijo četniki pod vodstvom Draže Mihajlovića hudo v napoto.

FAŠISTI ZOPET NA DELU MED AMERIŠKIMI ITALIJANI

V zadnjih par tednih je iz- nova oživela nevarna petoko- lononska propaganda med mno- žičasti laških Amerikancev, ka- kor je to citati v laškem listu "La Parola", ki izhaja v New Yorku.

Fašisti in njihni somišljeniki, ki so malo utihnili po japo- nskem napadu na Pearl Harbor, so se zdramili ter zopet začeli s svojim umazaniam in poniglav- vim delom med nami, piše ome- njeni list.

Početni uspehi v poletni o- fenzivi osištinskih sil na raznih krajih bojnih front so užgali v starih petokoloncih novo bo- jevitost ter jim obudili nove na- de za končno zmago fašističnih nasilnežev. Ponekod jih najde- te skrite za krili domačih o- samiljivk, ponekod pa delujejo podtalno in pod krinko ameri- kanizma. Pa naj bo temu že ta- ko ali tako, dejstvo je, da so stari oboževalci gobezdavega Mussolinija zopet na delu. V svoji slepi zaverovanosti v svo- jega nabuhlega malika sejejo nezaupanje do naših vodite- ljev, širijo defetizem in razna- vojno bajko o nepremagljivosti osištinskih sil.

Treba je samo malo pregle- dati stare fašistične liste, kakr- šna sta n. pr. Corriere in Pro- gresso, ter citati med vrsticami pisanja v njih, pa se že lahko vidi, kako se je iznova razpa- slo in razvilo petokolonstvo. Nadalje je treba obiskati glav- ne stane laško-ameriških klu- bov, zveze, restavracije in sli-

clerja v "firerja" in začel vladati z ukazi. Najprvo je poskrbel, da so se glave socialistov in komunistov "skotalile po pesku", kakor jim je obljudil. Ubil jih je ene nagloma, druge pola- goma.

Zidov se je lotil vseh od kraja. Tako je bila njegova "čist- ka" dovršena v dobrih par letih. Vodilne ljudi je pomoril, ali pa jih zaslužil v koncentracijskih taborih. Milijone Nemcev je navdušil s svojo propagando za tretji raj in njegovo svetovno poslanstvo. Vse šolstvo je preuredil v nacistični aparat in iz njega se leto za leto usipa stotisoče fantov in deklet, ki so fanatični naciji.

Ne Stalin, ne Churchill, ne Roosevelt, ki tu in tam tipajo nemški narod, da se naj bi uprl Hitlerju v zavezi, da bodo za- vezniki Nemčiji pravičnili, nimajo uspeha v svojih poskusih. Nemški narod morda ni več toliko navdušen za firerja kakor je bil, a je z njim in mu pomaga kolikor more. Nemški narod hoče zmago. S Hitlerjem, ako mogoče, ali pa brez njega, glavno je, da se poraz več ne ponovi.

Demokracija je v Nemčiji po zaslugi Hitlerjeve propa- gande najbolj osmešana reč, ki si jo Nemec more predstavljati. In kadar zavezniki zmagajo, bo v Nemčiji milijone manj demo- kratov kakor jih je bilo, ko je moral kajzer bežati pred njimi. Vzelo bo generacijo in več, predno se Nemci vzgobjo iz nacijev v demokratsko misleče ljudi.

stih vojaških izvedencev in je poprej služil kot krajevni kon- zularni zastopnik Mussoliniju v Springfieldu, Mass., govoril oni dan pred skupino članov nekega kluba, je rekel med drugim tudi tole:

"Kakor vidite, se je zgodilo, kar sem že pred meseci napo- vedoval. Kmalu bodo osištine sile v Aleksandriji, nakar se bodo polastile Sueškega preko- pa, med tem ko bodo naciji prebili ruske bojne črte ter se vrgli na Kavkaz. Usoda Angli- je in Rusije je zapečatena. A- merika ju ne bo nikoli rešila. Na vsak način je Amerika pre- poznna..."

Če se k temu defetističnemu govorjenju dodajo še raznaša- nja z radijske postaje "Roma", ki je replika Goebbelsovih ra- dijskih oddaj iz Berlina, pa se lahko domimo razlogi, za- kaj so italijanski Amerikanci po pretežni večini skeptični in popolnoma mlčni do naših vojnih naporov.

Radijska postaja "Roma" je dogma ogromnemu številu a- meriških Italijanov, ki poslušajo njene oddaje v skupinah in z versko gorečnostjo. Washing- ton je zasegel Italijanom, ki niso državljani, kratkovalne radijske priprave, ali dopušča pa brez vsakršnega oviranja propagando, ki jo trosita Rim in Berlin po kratkovalnih ra- dijskih pripravah na javnih prostorih in v zasebnih domo- vih naturaliziranih Amerikan- cev italijanskega pokolenja. In res je, da se dobi več fašistov in petokoloncev med Italijani, ki imajo državljanske listine, ka- kor pa med onimi, ki jih ni- majo.

Po laško-ameriških naselbi- nah je mnogo katoliških cer- kva, v katerih se sedaj — se- dem mesecev po japonskem na- padu na Pearl Harbor — vera meša s fašizmom. Nekateri la- ško-ameriški duhovniki, ki so leta in leta oznanjevali fašizem faranom in dopuščali, da se je otrokom po župnijskih šolah vcepljala fašistična ideologija v mlada srca, so znani. Nekat- eri duhovniki so ogrevali svoje župljane za fajmostra Coughli- na in Kristjanske frontarje pa druge domačinske fašiste. Po vseh tistih cerkvah so tisti po- sabni duhovniki tudi dovolili to, da je sedaj v nekolikih me- ri oživela fašistična propaga- da.

Ob takih razmerah se prav nič ne čudimo, da so celo neka- teri gospodje z vrta Gospodo- vega v tesnem in zaupnem sti- ku z obnovo fašistične petoko- lononske propagande med Itali- jani v tej deželi. Kajti znano

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Na ravnih stepah in žitnih sko. Po ustanovitvi republike (1912) se je Sun Jat-sen umak- nil ter prepustil predsedništvo Juanu Si-kaju, a je tega radi njegove samopadne vlade kmalu zasovražil ter na jugu usta- novil novo vlado v Mankigu. L. 1921. je postal predsednik ju- žne Kitajske. Tri leta pozneje je izbruhnila civilna vojna med revolucionarnim jugom in na- zadnjaškimi vladarji na seve- ru. Tako zvana komunistična stranka Kung-Cangant (Stran- ka za deljenje produkcije) je bila ustanovljena l. 1921. Ta je postala za časa narodne revo- lucije glavna činiteljica v Kuomintangu.

Ko je l. 1923. Sun Jat-sen sklenil zvezo s Sovjetsko Ru- sijo v podporo borbe proti dik- tatorjem v Pekingu, je poslala Rusija več vojaških svetovalcev in strokovnjakov tjakaj. Med temi je bil tudi famozni Boro- din. Takrat je bil še Trocki na krmilu; ta si je na vse pretege prizadeval, da bi se uspešno končala kitajska nacionalisti- čna revolucija. V letih 1921, 1922 in 1923 se je komunisti- čna stranka zelo okrepila. Ali preden govorim o tem, je treba malo ozadja.

Razvoj, sestav in smernice kitajskih komunistov, vse to je bilo nekaj posebnega. Na Ki- tajskem ni bilo takrat razvite- ga industrializma, kakor ga imajo v Evropi ali Ameriki. In še danes ga ni. Kitajska je ve- činoma poljedelska dežela, in to pa v sila starokopitnem smi- slu. Zemlja je ponajveč v ro- kah bogatih posameznikov, ki imajo ne samo zemljo, nego tu- di njene obdelovalce. V tem je Kitajska zelo podobna Mehiki Diazovih časov. Zato pa umrje v različnih delih Kitajske vsa- ko leto na stotisoče, a večih celo na milijone ljudi od la- kote.

Največja zapreka je decen- tralizacija dežele. Vsaka po- krajina je sama zase in gospo- darijo po pokrajiniho so si v več- nem boju. Težki davki strašno tlačijo že tako in tako izžete kmete, število porodov je viso- ko, dežela je goste naseljena, revščina je povsod, posebno pa še v mestih, a odzadaj pa preži Japonska, ki je že več kakor štirideset let pripravljena, da pogoltne to ogromno ozemlje ter ga zaslužni. Kitajski komu- nisti so uvideli vse to in tako tudi Sun Jat-sen. Zato se je mo- ral nadaljevati boj za narodno ujedinenje. Kitajske in poraz različnih vladarjev po posa- meznih pokrajinah. Njihen pro- gram je bil: Razlastiti velepo- sestnike in razdeliti zemljo med majhne kmete v skupne kmune; zboljšati šolstvo in zdravstvo na kmetih; moder- nizirati kmetijstvo, nadaljevati narodno revolucijo, dokler se dežela ne zedini. In naposled popoln boj proti Japonski.

L. 1925. je Sun Jat-sen umrl, kar je bila velika nesreča za Kitajsko. V Kuomintang so se vrinili razni ljudje in začel se je notranji boj, ki je prišel do vr- hunca l. 1927., ko je Čiang Kai- šek postal načelnik.

Kakor sem že zgoraj omenil, je med kitajsko in mehiško re- volucijo veliko sličnosti. Ču Teh (pravijo mu rdeči Napo- leon) je zelo podoben Emilia- nu Zapati, a Čang Kai-šek pa Carranzu. Kakor ta je tudi Čang Kai-šek podedoval veliko nalogo, da ujedini deželo in re- ša agrarno vprašanje in liki Carranza je tudi on delal, ka- kor so mu narekovali tuji in do- mači kapitalisti. Sledila je de- seletna borba. V tem času je Čang Kai-šek s pomočjo in o- rožjem evropskih velebil pa s pomočjo ameriškega kapitala izvedel šest oboroženih poho- dov nad tiste pokrajine, ki so bile pod kontrolo kitajskih so- vjetov. Na koncu koncev je pri- šlo l. 1936. do premirja in zdru- žene fronte proti Japonski, ki kljub vsem tegobam in oviram obstaja še danes. Toda več o tem prihodnje.

Nadaljevanje o Kitajski

Ko sem pred leti prvič čital znamenito knjigo "Red Star Over China", ki jo je spisal Edgar Snow, sem šele razumel pomen in ozadje civilne vojne, ki se je nadaljevala nepretrgo- ma od l. 1924. pa do začetka l. 1937. Seve smo zdaj pa zdaj kaj čuli o tem, ali Kitajska je daleč in nihče se ni bogve kolo- ko brigal zanjo.

Kakor sem že zadnjič ome- nil, je prva svetovna vojna in za njo pa še ruska revolucija prinesla velike izpremembe v mišljenju mlade Kitajske. Zla- sti pa še za časa Sun Jat-sena, ki je bil Leninov osebni prija- telj, je bil ruski vpliv zelo mo- čan na Kitajskem. Ali vse to se je po njegovi smrti kmalu pre- drugičilo, zlasti pa še tedaj, ko je mladi Čiang Kai-šek, ki je študiral v Moskvi, po svoji vr- nitvi postal načelnik Kuomint- anga ali Narodne ljudske stranke.

Ta stranka, ki jo je ustano- vil dr. Sun Jat-sen, je stremila za tem, da bi strogolavila di- nastijo Manču ter ustanovila združeno demokratsko Kitaj- sko.

Po laško-ameriških naselbi- nah je mnogo katoliških cer- kva, v katerih se sedaj — se- dem mesecev po japonskem na- padu na Pearl Harbor — vera meša s fašizmom. Nekateri la- ško-ameriški duhovniki, ki so leta in leta oznanjevali fašizem faranom in dopuščali, da se je otrokom po župnijskih šolah vcepljala fašistična ideologija v mlada srca, so znani. Nekat- eri duhovniki so ogrevali svoje župljane za fajmostra Coughli- na in Kristjanske frontarje pa druge domačinske fašiste. Po vseh tistih cerkvah so tisti po- sabni duhovniki tudi dovolili to, da je sedaj v nekolikih me- ri oživela fašistična propaga- da.

Ob takih razmerah se prav nič ne čudimo, da so celo neka- teri gospodje z vrta Gospodo- vega v tesnem in zaupnem sti- ku z obnovo fašistične petoko- lononske propagande med Itali- jani v tej deželi. Kajti znano

nam je, da je njihno stališče v borbi med fašizmom in demo- kratijo stališče številnih fašis- tov, ki so si morali čez obraz potegniti krinko, čim je ta de- žela stopila v tisto borbo, krin- ko vdanosti deželi, v kateri so njen demokratski sistem sku- šali tako dolgo in vztrajno iz- malčiti in uničiti.

Demokracije, ki so jo za- smehovali in skušali uničiti ce- lih dvajset let, ne morejo sedaj poveljevati, še manj pa ljubi- ti. Pa dvajsetletno oznanje- vanju in širjenju fašizma se ne more ta sorta fašistov nikoli o- kleniti demokracije.

Laško-ameriški fašisti bodo zaeno z bundovci, coughlinov- ci, Kristjanskimi frontarji in vsemi drugimi sortami doma- činskih fašistov tvorili najhu- še orožje, naperjeno proti naši republiki za hrbtno in proti al- lam, ki se borijo proti fašizmu; dokler obstaja nevarnost tota- litarne možnosti.

"Proletarec" ne bi mogel iz- hajati brez podpor. Ker so mu potrebne, upotrebite priložnosti za zbiranje prispevkov v nje- gov tiskovni sklad.

POVESTNI DEL

LEON LAMBRY:

Nepristni kozak

(Nadaljevanje in konec.)

Raul je sedel med generalom in tolmačem. Njegov načrt se je razvijal po mili volji. Zela, da bi se polastili polkovnika, je napravila Ruse lahkovorne in odobrila se njegovo zgodbo. Sedaj mu bo lahka stvar, dospeti do svojega brata in dobiti odpuščanje za pobeg, ako mu pove o naklepu, ki se je snoval proti njemu. Veselje ga je prešinjalo, komaj komaj je mogel mirno jesti. Ali paziti je moral, da se ne izda. Zato je Raul podvojil svojo čuječnost. Ko je šlo kosilo h koncu, je vstopil vojniki in govoril z generalom.

"Francoski odposlanec prihaja," je prevedel tolmač: "dobil bo pismo, prej ko se vrne k svojem!"

V tem trenutku so se kozaki na straži pred durmi odmaknili in narednik v uniformi gardnih lovcev je pristopil.

"Gospod general," je prišel.

Toda njegov pogled se je srečal z Raulovim, in obstal je kakor okamenel.

"Gospod Davoy," je zašeptal.

In ne da bi bil opazil mežikanje pri mladeniču, ki mu je hotel zavezati jezik, je nadaljeval:

"Vi ste? ... ste res vi? ... Kako to, da ste tu? Ujetnik?"

Raul je bil šinil kvišku; spoznal je narednika Berlota, iz bratovega polka. Ker je prišel natanko tedaj, ko naj bi se bil njegov načrt obnesel, je bilo to zanj pravcata nesreča.

Mrtvaški molk je vladal po čumnatih.

"Kaj je rekel?" je vprašal general.

Tolmač si je bil zapomnil samo ime, ki ga je izpregovoril narednik, zato je odgovoril brez omahovanja:

"Rekel je, da je ta mož za vašo mizo Davoy, to se pravi polkovnik, ki ga iščemo."

Narednik bi bil mogel zanikati te besede, pa ga ni bilo več ondi. Zanašajoč se samo na svojo srečnost, je bil zapustil izbo, skočil na konja in na skok na splov dirjal poročat svoje mu poveljniku, kaj se godi.

"To ni mogoče!" je brundal general. "Ta mladenič še nima osemnajst let... in... še v francoski vojski, kjer naglo napredujejo, ni tako mladih generalov. Vi niste razumeli."

Tolmač je bil videti užaljen, ker se je dvomilo o njegovi postavi.

"Oprostite, gospod general," je dejal, "prav dobro sem razumel. Narednik je izustil štiri besede: 'Davoy! ... Ste vi? ... ujetnik?' Te besede so jasne in sicer ste videli kakor jaz njegovo razburjenje, ko je zapazil svojega poveljnika. Ali se ni izdal s tem, da je ušel?"

General je bil na nejasnem. Okrenil se je proti Raulu in ga v prav slabi francosčini vprašal:

"Ste li vi Davoy?"

Vrli dečko je razumel, da mora po vsaki ceni rešiti svojega brata.

"Kaj bi mi pomagalo tajiti?" je odvrnil; "ta bedasti narednik ni znal držati jezika za zobmi, moji načrti so razdrti!"

"Vaši načrti!" je zatulil general. "Potemtakem je resnica, da ste se hoteli igrati z nami? Aha, to bi se bili smejali, če bi vam bil dal jaz oditi!"

Raul je vdano skomignil z rameni. Sedaj mu ni preostajalo nič drugega kakor dobro igrati svojo vlogo. Ako se bo izdal za brata, bo preprečil novo spletko zoper njega.

Pustolovski duh se je budil v Raulu. Ne le da se ni bal, še celo mikal ga je novi položaj. Z mladostno brezskrbnostjo se je prepustil svoji usodi in se ni zavedal, kako nevarnosti prežena je.

Rusi pa se niso čutili več na varnem. Brž po narednikovem odhodu so se posvetovali in sklenili odriniti. Bati se je bilo vsekar, da jim bo zadnja četa francoska skušala iztrgati ujetnika.

Preden se je znočilo, je Raul sredi med kozaki dirkal po planjavi v neznan smer. Ko so imeli dobro razdaljo za seboj, so na večer kozaki prispeli na grič, odkoder si razločil strehe velikega mesta.

V poslednjih solnčnih žarkih so se iskriki bakreni hrami in svetla kupola neke stavbe, višje mimo drugih. Raul je zaslužil, da prihaja na konec.

"Moskva!" se je nekdo oglašil za njim.

To ga je potrdilo v njegovi misli.

Jezdeci so zajahali v carsko mesto pod noč. Vse se je zdelo mrtvo. Po zapuščenih ulicah so konjska kopita nekam čudno pekotala.

Obstali so pred tiho stavbo in pozvali Raula, naj razseže. Gnali so ga po neskončnih stopnicah, nato ga pahnili v samotno sobo, ki je visoko presežala krove sosednih hiš, mu prinesli jesti ter ga pustili samega. Ujet je bil!

Dnevi so potekali, dolgi in enolični, brez vsakršne izpremembe. Raul je bil kakor pozabljen. Opoldne in zvečer mu je vojak, ki ni znal besedice po francosko, prinašal jedi. To je trajalo cele tedne, potem pa nek jutro vojaka ni bilo več.

Raul je pristopil k oknu ter opazil nenavaden prizor.

Zenske in deca, vse v črnem, so se zbirale na velikem trgu. Prihajale so od vsepovsod; odhajale so molče, z obupanimi kretanjami. Moški so se družili s temi bitji brez obrambe in jih vodili proti neznani kraju. Vse je zapuščalo mesto.

Bilo je kakor armada prikazni. Tožno mrmranje je vstajalo iznad te množice. Potlej je pojemalo, zamrlo v daljavi in nastala je globoka tišina.

Ta molk je bil tako presunljiv, da je Raula obšla bojazen. Zadnje tedne mu je bilo življenje težavno in moči so ga zapuščale.

"Dobro sem igral svojo vlogo," je ščeljal, "ampak gluma se mora nehati! Moj brat je iz nevarnosti, nič za to, če se razve, kdo sem!"

Ob teh besedah je razvezal nahrbtnik, ki so mu ga bili pustili in ki je bila v njem njegova obleka. Preoblekel se je. To ga je storilo čisto mladega in čakal je vojaka, ki mu je prinašal hrano.

Zaman! Pooldne je minilo in nikogar ni bilo. Dan se je zdel nesrečnejši neskončen. Napravil se je somrak in Raula, ki ga je trpinčil hud glad, je obšla kruta misel:

"Pozabili so me! Od lakote naj umrem! To je podlost!"

Zagnal se je proti vratom in

z nogami butal ob čvrste oboje. Nošen zvok se mu ni odzval. Stekel je k oknu in skušal omajati prečke. Vse zastoj! Ostal bo zaklenjen, dokler ga kdo ne reši in... onega mogoče sploh nikoli ne bo!

Raul ono noč ni mislil na spanje. Sedel je ob oknu, napenjal ušesa in huda slutnja ga je mučila.

V svetilki ni bilo več olja in skoraj je tičal v trdni temi.

Proti polnoči je rdeč odblesk razsvetlil njegovo sobo.

"Kaj pa je to?" je kliknil in poskočil, "solnce se ne more vzhajati!"

Rdeči žar se je širil, polnil nebo in kmalu so nad sosednjimi hišami švigili veliki zublji kvišku.

"Gori!" je zakričal Raul.

"Tukaj! Pa tam! Križ božji! povsod se ynema... Moskva gori... vse mesto je v plamenih!"

Odprl je okno in gledal, oči so se mu izbulile od groze. Pih vetra je zapodil proti njemu cel oblak isker, medtem ko se je čulo strašansko bobnenje.

"Sosedna hiša gori," je pomislil.

In stresel se je pri misli, da ne more ničesar početi za svojo rešitev in da je ujet kakor miš v pasti.

Zrak je postajal vroč. Ujetnik je vnovič potresel krepko rešetko pri oknu in zajakal od togote, videč svojo nemoč.

Zdajci je nad rohtenjem požara razločil glas. Nepritrpano cepetanje se je čulo z ulice. Mesto se je dramilo spričo nevarnosti.

Začulo se je hrupno povelje, in sicer v francosčini.

Raul je razumel, kaj se godi; naše čete so prišle v mesto in iz osvete so ga Rusi zažgali!

"Na pomoč! ... na pomoč! ..." je kričal in srce mu je tolklo.

Potem je čakal v upanju, da ga ta klic otme.

Nekaj trenutkov je poteklo in prav dolgi so se zdeli Raulu, potlej so se vrata razletela. Ob svitu plamenic je zapazil uniforme, obraze, kovinski lesk čelad. Krik se mu je izvil iz prsi. Možak visoke rasti se je preril skozi vse druge, se zakadil proti njemu, ga stisnil v svoj objem: to je bil njegov brat!

Nekaj minut pozneje so Raula potegnili iz poslopja in tekal je ob polkovniku, za njima pa množica lovcev in vojakov vsake vrste.

"Kako si tukaj, Lucien?" je vprašal, ko je spet prišel do sapa.

"S cesarjem sem tu in... in z ostalo vojsko," je odvrnil Davoy. "Naš prihod v Moskvo je, kakor se bojim, samo začetek trdih naporov. Sveto mesto je izdano plamenom. Ampak tebi, ubogi moj mali, kaj pa se je tebi zgodilo? Povsod sem te iskal od onega dne, ko mi je Berlot povedal, da si ujet. Kako je bilo? Po kakšnem naključju previdnosti sem te našel v tej goreči palači?"

"Vse ti bom povedal," je odvrnil Raul. "Nisem mogel živeti daleč od svojega polka! Otel sem te... ampak za zdaj sem grozno lačen! Odkar nisem več ti, me moja hrabrost zapušča. Ali mi odpustiš?"

"Ubogi bratec!"... je zašepetal v odgovor polkovnik in si ga pritiskal na srce.

In v njegovem glasu je zvenela tolikšna nežnost, da je Raul razbral: Odpustil mi je.

Amerikanci so priskočili Angležem v Egiptu na pomoč. Kakor se vidi na gornji sliki, se pogovarja načelnik ameriške tehnične misije major-general Russell L. Maxwell (na levi) z avstralskim voznikom nekega ameriškega oklopnika. To, da je dospela ameriška mehanizirana divizija v Egipt, se je zagnalo šele pred kratkim.

Mogočna slovanska manifestacija za zavezniško zmago

Chicago, Ill. — Dne 19. julija popoldne so se prvič v zgodovini tega mesta strnile slovanske vrste v veliko množico, ki je štela kakih 50.000 slovanskih ljudi. To je bilo tukaj na tako zvanem Soldier Fieldu. Stirideset tisoč gledalcev in deset tisoč takih, ki so se v narodnih nošah udeležili pestrega, kake dve uri trajajočega sprejema.

Ob pogledu na ta sprejem se je človeku zazdelo, da je zašel na kako vseslovansko slavo v Evropi. Saj menda ni bilo nobene slovanske narodnosti, ki bi ne bila zastopana v njem.

Med to pisano množico je bilo opaziti več okrašenih, paradižniških in pomenljivih napisov, slikami in zastavami. Čehi so imeli svoje Lidice, poljski splov je predočeval spomin na zmago, ki so jo Poljaki s pomočjo drugih Slovanov izvojevali l. 1410. pri Grünwaldu nad Tevtonskimi vitezi. Na jugoslovanskem splovu je bila velika slika slovanskega četrtnega generala Draže Mihajlovića.

Rusi in Ukrajinci so nosili v sprejemu velike slike Roosevelta, Stalina, Churchilla, Timošenkina in MacArthurja. Slovaki so s svojim velikim napisom hoteli povedati, kaj mislijo o izdajalcih svoje rodne dežele. Med napisy je bilo tudi dosti takih, na katerih se je zahtevala takojšnja druga fronta.

Jugoslovani so bili v sprejemu v dveh podrejenih skupinah — v slovanski in hrvaški skupini. Srbske ni bilo, a bilo pa je dobro število Srbov v sprejemu in med gledalci.

Slovanska skupina je bila kaj slikovita. V narodni noši je bilo okoli štirideset žensk in moških — večinoma člani in članice čikaškega družabnega kluba "Ljubljane" — in pa še par godevov so imeli vmes. V posebnih uniformi se jim je pridružilo dobro število naših deklet z južne strani tega me-

sta. Za temi je korakala skupina mladih deklet v pisanih oblekah in pa četa ljubkih kadetk v zeleni uniformi iz Jolietu.

Točke vsega vzporeda so se izvajale na zeleni trati v areni, med tem ko se je vil sprevod poti okoli tiste trate. Na tej so izvajale ročne vaje češke sokolice, plesali narodne ples Poljaki, Ukrajinci in kozaki, na njej je pel ukrajinski pevski zbor in se kretala pa razvrščala ter razpletala četa zelenih kadetk iz Jolietu, ki je napravila prav dober vtis na gledalce.

Med pevskimi točkami je nastopil najprej slovni poljski tenor Jon Kiepur. V jugoslovanskem programu se je zapela srbska četniška pesem, ki je poslušalstvu globoko segla v srce. Hrvaška sopranistka Glorija Strmč je odpevala dve hrvaški pesmi, a naša dramatična sopranistka Ana Beniger pa dve slovanski popevki.

Generalni poštar Walker je pozdravil to vseslovansko skupščino v imenu predsednika F. D. Roosevelta; čikaški župan je imel precej obsežen nagovor, predsednik Ameriškega slovanskega kongresa Krzycki je prečital resolucijo, v kateri se zagotavlja stoddostno sodelovanje ameriških Slovanov za zmago Združenih narodov; namestnik predsednika CIO je govoril v imenu organiziranega delavstva.

Ognjevite besede polkovnika Berezina, vojaškega atašee v ruskem veleposlaništvu v Washingtonu, ki jih je govoril v ruščini, so bile poglavje samo zase. Z njimi je pozdravil ta vseslovanski ljudski shod ter pozval ameriško ljudstvo, naj po vseh svojih močeh pomaga hrabrim vojakom maršala Timošenkina.

Kakor se zdi, je ta vseslovanski zbor napravil mogočen vtis na našo javnost.

Presojanje dogodkov doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ter zasegli mnogo prikrivanih stvari. Tridesetim osebam so veleli pod kaznijo, naj se prijavijo sodišču.

Sličen pogon se je izvršil v Detroitu in po vsem okraju Berrien. V celem so preiskali 130 domov.

Tiste, ki so bili aretirani, so odpeljali na policijski glavni stan v St. Josephu, Mich. Tudi vse zasežene reči so odpeljali tjakaj.

Kakor se zdi, je še dosti fašistične zalege v tej deželi.

Po poročilih iz Moskve se delovanje osvobodilne fronte čimdalje bolj širi po Jugoslaviji. Državna cesta med Kočevjem

nakladajo na vozove, kakor se je godilo v temnih dneh kake kuge.

Vrh tega so ubili Bolgari 30 tisoč oseb, ko so zasedli Makedonijo in Solun.

Grkom so sedaj redkve in paradižniki, ki jih pridelajo doma, kot edina hrana na razpolago. Drugače so popolnoma odvisni od Mednarodnega rdečega križa in ameriških pomožnih zastopstev, ki so rešila življenje že tisočim in tisočim.

Ranjeni grški vojaki, ki bežajo po cestah v razcapanih in zamazanih uniformah, pa še povečavajo to grozno sliko v Atenah, nekdanjem središču največje modrosti in kulture.

Zadnjo soboto so se v Texasu vršile "demokratske primarne volitve. Kakor je posneti iz doslej znanih rezultatov, bo morala biti ožja volitv za odločitev glede senatorske nominacije.

Sedanji zvezni senator W. Lee O'Daniel je sicer posekal bivšega zveznega sodnika Jamesa V. Allreda, ali vse kaže, da ne bo O'Daniel dobil zadosti glasov za preprečitev ožje volitve med sabo in bivšim sodnikom. Bivši governor Dan Moody je capljaj za obema.

Republikanci niso imeli primarnih volitev, ker niso dobili zadosti glasov na zadnjih volitvah, da bi sedaj mogli nastopiti kot politična stranka v Texasu.

Chicago je mesto, ki je dobilo narodno priznanje za to, da je zelo gostoljubno do naših vojakov. Ali sedaj si isto mesto na vse kriplice prizadeva varovati vojaka, mornarja in marinarja pred njihovo največjo nevarnostjo, pred prostitucijo.

ALI SE DA ODVRNITI BOLJ IN BOLJ PRETEČA INFLACIJA?

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Majhni obrtniki in trgovci

Izločanje srednjega stanu se je že začelo. Kakih 125.000 majhnih tovarnarjev bo med industrijskimi vojnimi žrtvami, ker pač ne bo surovin za njihne izdelke na razpolago. Petini prodajalnic na drobno, ki jih je 1.770.379 v deželi, se bo kaj težko obdržati na nogah. Če gremo po čikaškem mestu, opazimo že veliko število takih prodajalnic praznih. To pa vse napeljuje vodo velikim trgovskim družbam in verižnim trgovinam na mlino. Vsi tisti majhni obrtniki, trgovci in tovarnarji bi se dali rešiti, če bi bili produkcija in razdelitev pravilno organizirani. In tudi inflacija bi se dala tako preprečiti.

Po vesteh iz Londona je indijska vlada preklicala prepoved komunistične stranke v Indiji, ki ji je spet dovoljeno izdajati komunistični publikaciji "The National Front" in pa "The New Age".

Janko N. Rogelj:

Pismo iz domovine

(To pismo nam je poslal v priobčitev Janko Rogelj, direktor publicitete JPO, SS.)

Prijatelj v Clevelandu mi je izročil pismo, da naj ga priobčim v slovenskih listih. V pismu so omenjene osebe, ki žive v Ameriki, toda iste sem izpuštil radi previdnosti, da ne izdam osebe, ki je napisala to pismo. Oseba, ki piše to pismo, je izdela višje šole ter živi sedaj v izgnanstvu. Pismo se glasi:

"Predragi! Ker je ravno prilika, se zopet oglašam. Kdo ve, kdaj bo zopet prilika, ali nikoli? Upam, da si dobila pismo in slike iz Portugalske. Morebiti bo še ta država primorana v svetovno vojno in strahoto ...

Ce ne bo kmalu prišlo za našo domovino odrešenje, bom še jaz izginil iz te dežele, kjer sem zdaj, če bo kolikaj mogoče kam. Kako je pri nas? Strašneje sploh ne more biti. Kri nedolžnih tisočev in tisočev vpije po masčevanju. In veruj mi, prišlo bo. Upajmo trdno, da kmalu. Ali moreš razumeti strašno besedo: preseljevanje. Družine raztrgajo očete pošljejo v Nemčijo in Poljsko, če so sposobni za delo, žene zopet drugam; otrok je na stotine med prevozom zmurilo, drugi so bili ubiti. Naša dekleta, — o groza, — morajo služiti in biti na razpolago nemškimi vojakom. — Iz Kranja so na primer odpeljali 200 deklet. Ena je bila srečna, da je ušla. Peklenski vrage! Vsa ubita je pripovedovala: Vaska mora vzdržati od 15 do 20 vojakov na dan. Imenovana je pred odhodom tehtala 72 kil, sedaj tehta le 42 kil. Ko niso za nobeno rabo več, jih spravijo na oni svet kot aploh vse bolnike.

Na Gorenjskem in Štajerskem je grozno. Streljajo in obešajo jih kot živali. Na vsakega kje ubitega Nemca ubijajo po 50 do 100 Slovencev. Izseljevanje se v vsej svoji strahoti nadaljuje. Iz Celja in okolice so pred par dnevi odpeljali 7500 ljudi; z Gorenjskega 2000 ljudi. Iz občine sv. Jurij ob Južni železnici so vse izselili ter naselili Nemce. Na Štajerskem in Gorenjskem morajo pripraviti prostora za 200.000 Nemcev. Razumeš?

Človek si težko predstavlja, — a je vse resnično, ne da se popisati. Kako pa je v provinci Ljubljana? Komunisti tu in tam pobijejo kakega Italijana. Zato trpijo nedolžni ljudje. Blizu Radovne vasi so ubili dva Italijana, — zato je 100 ljudi zaprtih. Pri Črnomlju 22 ustrelenih. Dne 1. septembra je bil nad Ljubljano razglašen preki šol.

Letina je bila dobra. Zdi se, da bodo morali precej žita oddati. Za vsakih pet oseb smejo le enega prašiča zaklati. Ta zapoved velja od srede novembra, zato pa je tedaj po kmetih cvililo, da je bilo veselje.

Naše stranke v Sloveniji so se zedinile. Narodni program je: Obnovljenje in razširitev Jugoslavije, njen ravnopravni del bo vsa svobodna Slovenija na podlagi enakosti pravic in dolžnosti na federativni osnovi. Združitev z Bolgarijo, ustanovitev balkanske unije po vzoru vaših Združenih držav v Ameriki, a Jugoslavija naj bo hrbenica te unije. Ne morem ti tega vsega opisati. V Washingtonu so postavili pravičen in lep načrt za ureditev Evrope, ki je danes v — v krvi. — Zakaj? — S trdno vero upajmo na boljše čase — sicer je konec z nami. Ko bi ti čitala škofjski list, ki je namenjen samo duhovnikom. Ob vse je ljubljanska škofija.

Lakota grozi, vse preostali živež morajo Lahi pošiljati Nemcem. Najhujše, kar si pač moreš misliti, pa se godi onim, ki so pod Nemčijo. Prisrčni pozdravi vsem! Sin umirajočega, a upam, kmalu vstalega naroda. Ti pošlji izraze ljubezni in vdanosti do vseh, ki ste še naši. Sicer izginejo, če se nas dobri Bog kmalu ne usmilil. — Samo dva milijona nas je ... Oprostite razmetanostim!"

Tvoj in Vaš J. ..."

Pismo je bilo napisano dne 12. decembra 1941.

NOTRANJE HOMATIJE ODPIRAJO JAPONCU VRATA V INDIJO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vlada niti za las popustiti. Toda dasi je lahko pristati k temu, da ne more niti sprejeti kongresovih zahtev, niti ne dovoliti izpodkopavanja indijske obrambe s civilno nepokorščino, bi bilo vendar prav pametno, če bi se Anglija krepkeje izrazila proti pojavnemu imperializmu.

Anglija ne uživa zaupanja. Jasno je, da indijski nacionalisti prav malo zaupajo Angliji in njenim obljubam. Te njihne sumnje pa še utrja obnašanje vplivnih skupin med angleškimi toriji.

Ce naj se odvrne neizogibni spor v Indiji, se mora najti kak pot za ojačenje angleške obljube povojne neodvisnosti. Treba jo je podpreti s skupnim jamstvom Združenih narodov, če se hoče preprečiti izguba Indije za zavezniško stvar.

Društvom in Klubom

Za čimboljši gmotni in moralni uspeh svojih priredb jih oglašajte v

"PROLETARCU"

•• KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ••

KOMENTARJI

Jugoslovanski informacijski center je te dni razposlal mnogo gradiva, s katerim poveličuje obisk kralja Petra v Kanadi. Zdi se, da se več tinte porabi v ta namen, kakor pa je je angleška propaganda tedaj, ko se je mudil angleški kralj v Ameriki.

Pod naslovom "Pozdrav Jugoslaviji" je rečeno tole:

The Montreal Daily Star, 10. julija, 1942. "Montrealci so priredili priredno dobrodošlico jugoslovanskemu kralju Petru, ko se je danes jutraj ustavil v mestu skupno s člani svoje vlade na potu v Ottawa. Jutri se bo Nj. Vel. Kralj vrnil v Montreal. Meščani so sprejeli Nj. Vel. Kralja z velikim navdušenjem. Kralja hrabrega naroda, ki vodi borbo pod komando velikega vojaka Draže Mihajlovića. Jugoslavija je edina, dežela, ki ima še danes svobodno vojsko 250.000 vojakov, dobro oboroženih, ki se bori proti močnem osi, ki se okupirale dežele. Od kod dobiva Mihajlović svoj vojni material? Je tajnost. Predpostavljamo, da nekaj z Rusije, a nekaj je od združenih narodov. Toda očitno je, da dobiva ta material redno in je tako v stanju, da nadaljuje svojo ofenzivo in da udari na moči osi, bodisi v Hrvaški, Bosni, Crni gori ali Srbiji.

Mihajlović je kakor pravijo, obvestila, vodja kombinirane balkanske grilke vojske, ki se širi po Jugoslaviji, Albaniji in Grčiji ter Rumuniji, ki je napravila se načrt, da počasi z novo koordinirano ofenzivo proti osi, s ciljem, da uspešno postavi drugo fronto ter na ta način privleče del osi, ki se bori sedaj v Rusiji.

Ta vest je postala že značilnejša radi dejstva, da je jugoslovanski vojni kabinet, ki je izvrševal administrativno oblast iz Kaira, sedaj premeščen v neko mesto v Jugoslaviji. Mihajlović se imenovali za šefa, generalnega štaba. On je bil že vojni minister. Sedaj je celokupna administracija vojne kontrole v Jugoslaviji v njegovih rokah.

Vlada, ki je danes objavila to vest, se je izrazila: "Izgleda, da se približuje odločilni čas in da pripravljamo vrhovna komanda jugoslovanskega naroda, da se dvigne proti skupnemu sovražniku."

To je utrdilo in dvignilo moralo vseh balkanskih narodov in s tem, da je Mihajlović imobiliziral nad sto tisoč osi, ki so v Balkanu, je napravilo in neprestano dela neodoljivo uslugo združenim narodom.

Jugoslavlani uživajo simpatije in občudovanje vseh združenih narodov in dajejo dober vzgled in inspiracijo vsem drugim zaslužnim narodom, ki trpijo pod Hitlerjevimi krvoprelitjem.

Zgornje vrstice v polkrepkem drobnem tisku so priobčene dobesedno in tako, kakor jih je prejel ta list. Po njih se prav lahko sodi, da nima človek, ki jih je pisal, nobenega pojma o skladni slovenske govornice. Beseda "Kralj" se piše sredi stavka z malo začetnico, pa čeprav je "kralj" še tako velika zverina. Ona ni slovenskega porekla, kakor ni "kraljevin" slovenskega izvora. V našo lepo govornico se je vrnila šele

potem, ko je nemški, oziroma frankovski ropar Karol Veliki z ognjem in mečem trossil rimsko vero po slovenskem ozemlju ter si ga v svoji "krščanski ljubezni" popolnoma podjarmil.

Da, Jugoslavlani uživajo spoštovanje vsepovsod in vzbujajo iskreno občudovanje po celotnem svetu. Toda ne morebiti radi kakega ubežnega fanta ali pa raznih ljudi, ki tratio čas in zapravljajo ljudske žulje po Ameriki, nego radi nezasišene junaštva in svobodoljubja jugoslovanskih junakov pod poveljstvom poprej tako zapostavljanega Draže Mihajlovića. Ta edini more reči, da predstavlja jugoslovansko ljudstvo, ker tvega z njim svoje življenje za svobodo svoje lepe domovine. Vsi drugi, ki hočejo veljati za predstavnike Slovencev, Hrvatov in Srbov tukaj in drugod, so vsiljivci. Zamejna jugoslovanska vlada v Londonu je neustavna; kajti Jugoslavija se je, če se ne motim, vladala brez vsakršnega ljudskega mandata že od l. 1923. sem.

Leadvillski filozof brez filozofije hoče biti v svojih "Sličah o Rusiji" do kraja originalen. In posrečilo se mu je tisto poskušanje v polni meri. Kakor po navadi. Modrijan ostane modrijan, pa modruje, da ga niti vrag ne razume; posebno pa še ne, kadar ga piči muha, da hoče biti originalen v vsem, v nedoslednosti in mrevrjenju naše govornice. No, pa tudi slepa kura najde zrno, pravi naš pregovor in našemu modrijanu se je po dolgem času vendarle enkrat posrečilo najti nekakšno zrnce v sledečih nepristnih stavkih:

Tam doli na Balkanu je bilo v sed petstoletnih razmer pod Turkom vsaj približno tako kakor prej na Kavkazu: ženske so opravljale vse delo, moški so sedeli dan na dan pred kučo, kadili cigarete ali lulo, politizirali, debatirali, igrali, filozofirali brez filozofije... ali 'simply gazing in the air'... Morda se je v novejši dobi kaj izpremenilo. Pri tistih, ki so prišli v Ameriko, se ni dosti izpremenilo. En težen delajo, tri tedne pa podpirajo vogale. Ko pride do konca takega flankiranja, ni ničesar.

Ali bi ne bilo dobro nekaj takega sicer malo čudnega, pa morda le dobrega "ruskega vetra", ki je tam dosti izpremenil, da bi bili "most men at work", ne le pri politiziranju in strankarstvu?

Da, dobro in prav bi bilo, če bi močno potegnili "ruski veter" skozi prazne predale v Trunkovi glavi in pa po pašaliki, po katerih pasejo trapašče ovce in ovne pastirji njegove sorte.

Nekod je čitati tole: "Na slovenskem so uradniki dobili po-

Gornja slika kaže angleške in ruske državnike, ki so podpisali pogodbo medsebojne pomoči na terasi pred domom angleških ministrskih predsednikov, 10 Downing Street. Od leve proti desni: M. Majski, sovjetski veleposlanik v Londonu; Vjačeslav Molotov, sovjetski komisar za zunanje zadeve; Clement Attlee; Oliver Lyttleton; ministrski predsednik Winston Churchill in Anthony Eden.

višane plače. Ali to povišanje je le pesek v oči. Saj ni nemška marka skoro nič vredna. Med upokojenci dobivajo pokojnino samo tisti, ki so bili sprejeti v Heimabund; mnogim pa je bil sprejem v to organizacijo odklonjen in tako je šla v zgrubo tudi pokojnina. Zdej so sromaki in niti pare jim ne dajejo za življenje. Živijo od dobrotnosti domačih ljudi...

Upokojenci živijo od dobrotnosti domačih ljudi... To se pravi, da so berači, da morajo beračiti, če hočejo še nadalje tlačiti travo.

V tujino so pobegnili ljudje, ki so vedeli, kako se to naredi, če ima človek tamkaj milijone ljudskih žuljev v zlatu na razpolago in se še vrh tega izdaja za nekaj, kar pravzaprav ni. Pustili so ubogo ljudstvo na cedilo. Toda to jim ne dela niti najmanj preglavic.

Upokojenci gor, upokojenci dol! Naj beračijo! Kaj nas to briga! In narod? Hm, mi smo narod in nam gre vse narodno premoženje. Ljudje prelivajo kri — no, hm, za nas, ki smo s kraljem, za nas, ki smo narod. Tako mislijo, a včasih celo govorijo tako in nekam čuden smeh se jim razlije po obrazih. Smeh, ki nima nobene pristranosti v sebi. Cinčen smeh.

Kakor sporoča jugoslovanski informacijski center, so se pred nedavnim ubili slovenski rodoljubi dva znana kvizinga v Ljubljani, in sicer bivšega urednika ljubljanskega "Slovenca" Franca Straha pa običnega tajnika Giovannija Primisija.

To bi morali storiti iskreni Hrvatci z Pavelcem, a Srbi pa z Nedčim in položaj četniške vojske bi bil izdatno olehčan. Slovenci dajejo prav lep zgled obojim. Pavelci in Nedčji zaslužita kaj takega v polni meri.

Med številnimi značilnostmi, ki jih je bilo opaziti na čikaškem vseslovanskem shodu dne 19. t. m., je bilo tudi to, da se je katoliška duhovščina zlasti med Poljaki presneto malo zanimala zanj, kar je vsega obžalovanja vredno. Na shodu se ni kar trlo poljskih ljudi. Pričakovati jih je bilo več, veliko več, če se vpošteva dejstvo, da je najmanj 300.000 Poljakov v Chicagu. Če bi šlo za kakega škofa ali kardinala, bi bržkone že sami Poljaki napolnili obsežni Soldier Field.

Narodni Glasnik se peča v eni svojih zadnjih izdaj z vprašanjem, zakaj se jugoslovanski konzuli v tej deželi ne pobrigajo za jugoslovanske mornarje, ki morajo po ukrepu ameriških oblasti na Angleško, med tem ko drugi lahko ostanejo tukaj, ter zahteva, naj jugoslovanska vlada spodi tiste brezbrizneže iz službe, če ima kaj srca za mornarje.

Ščititi svoje ljudi in se potegniti zanje je prva in poglavitna naloga vsakega vladnega zastopstva v tuji deželi.

Iz tega in morebiti še kakage drugega primera pa je raz-

vidno, da temu ni tako pri jugoslovanskem vladnem zastopstvu v Washingtonu. In čelo še sedaj ne, ko je kralj tukaj.

Krebel poroča

Cleveland, O. — Proletarčev urednik me vprašuje, zakaj ne bi česa poročal iz Clevelanda. Saj bi človek rad kaj opisal, če bi se ljudje bolj zanimali za čitanje. Ker pa tega ni, si mislim, da se ne izplača pisati samo za peščico ljudi, ki se res za kaj zanimajo.

Ko govorim z ljudmi ter jim prigovarjam, naj si naročijo ta ali oni list, ti odgovorijo, da sploh ne utegnejo čitati, ker so preveč zaposleni. Drugi ti tudi zabrusijo v obraz, češ, da že vse tisto vedo, ali pa, da so tisti, kar listi pišejo, že pozabili. Za igranje te ali one vrste jim pa časa ne manjka. Takšni se prav malo brigajo, kaj se po svetu godi.

Sedaj, ko besni vojna furija, so industrije v polnem zamahu, pa obratujejo noč in dan in zaposlitev je velika. Toda kljub temu je še zmerom dosti ljudi brez dela. Ko greš od tovarne do tovarne, opaziš povsod ženske in moške, ki stojijo v vrstah ter čakajo, da bi dobili delo. Človek zares ne ve, od kod se jemljejo ti ljudje. Vidi pa se, da je veliko tujcev prišlo v Cleveland za delom. Ti so prvi, ki ga dobijo, med tem ko domačini čakajo. Slišal sem, da samo v eni tovarni dela tri sto Minnesotčanov. Koliko jih pa mora biti še iz sosednih držav? Morda je pa dosti tudi takih, ki si delo izbirajo. Kajti vsak bi rad kaj več zaslužil. Bari so pa tudi zaposleni. Sedaj ko je več denarja, * ko je zaslužek precej boljši, si vsakdo hoče več privoščiti kakor prej. Mnogokdo se tudi rad pohvali, koliko zasluži, a ne ve pa, da mora nekdo drugi umreti na isti račun.

Delavska politika v tej državi je po psu. Državne oblasti so stvar tako uredile, da ne more razen republikanske in demokratske stranke nobena druga na glasovnico. To jesen se bodo vršile volitve za državno postavodajo in kakor se kaže, ne bo ne socialistične, ne komunistične stranke na glasovnici. Zavednim delavcem bo težko kaj izbirati ali pa sploh voliti. Tako bo ostalo še zmeraj po starim.

Odkar imamo vojno, se delavstvo še manj briga za politična vprašanja kakor poprej. K vragu s politiko! Tako je čuti mnogokje, čeprav je delavstvu politika potrebnejša kakor pa kapitalistu, ki izda milijone za njo, ker ve, da ostane z njo v sedlu, kontrolira vse bogastvo in jaha obenem tudi delavca. Ta se kot ustvaritelj vsega bogastva pa vsemu temu upira ter dovoljuje, da ga drugi izkoriščajo ter si polnijo mošnje na njegov račun.

Če bi se delavstvo zavedalo svoje politične moči in bi bilo organizirano, bi ne bilo tega groznega klanja, niti ne Musso-

linija, ne Hitlerja. Ni res, da so samo kapitalisti krivi te vojne s pokojnim Chamberlainom vred, ali pa morda versailleska pogodba. Malo je je treba pripisovati tudi delavstvu, ker se ni zavedalo in ni hotelo poslušati svojih voditeljev; pa tudi medsebojno kavsanje je precej prispevalo k temu, da smo dobili, kar imamo. Če bi bili delavci politično organizirani, bi tvorili moč, ki bi je nobena sila ne premagala.

Kaj pa po vojni? Ali se bomo vzbudili ali pa pustili, da se spet nadaljuje stara igra? Sicer je potrebno še sedaj, da se zanimamo in gledamo v bodočnost. Treba je paziti na to, da bomo imeli besedo pri sklepanju miru; kajti nikakor ne bi bilo prav, če bi spet vladali tisti, ki delajo vojne in teptajo ljudstva. Morali bomo delati za to, da se vse tisto odpravi in ustvari svet, ki nam bo zagotavljal trajen mir in prinašal blaginjo za vse.

Kakor sem že zadnjič omenil, so si vzeli naši vojaki dopust za 14 dni, t. j. tisti, ki so bili pri drugem naboru potrjeni. V armado odidejo 29. julija.

L. Zorka so pa odpustili zaenkrat; najbrže si mislijo, da bo več koristil doma kakor v vojski. Ivan Babnik bo pa moral iti. On je bil že v Jugoslaviji oficir in tu ga bodo porabili tudi za kaj boljšega. Kar je drugih mlajših, bodo pa poklicani enkrat pozneje.

Za Cankarjev glasnik se tudi zanimamo. Da ga finančno podpremo, se bo priredil piknik v ta namen v nedeljo 16. avgusta na izletniških prostorih SNPJ. Občinstvo in prijatelje je sedaj opozarjamo na to, da se udeležijo tega izleta v obilnem številu ter nam pomagajo še za naprej vzdrževati to pomembno revijo. Paziti nam je treba, da nam ne izmre še to, kar imamo. Kulturno je naša stara domovina sedaj mrtva in le mi moramo držati kulturo pri življenju, dokler se ne porazi fašizem.

Poročilo iz Detroita

Detroit, Mich. — Zadnjih par tednov sem pečlar, ker sta si žena in hčerka dali 3 tedne počitnic ter se odpravili v Mehiko. Včasih sem zelo zaposlen. Kadar pa utegnem čitati ali pisati, me pa tudi nikdo ne moti.

V tovarnah, ki izdelujejo vojne potrebščine, so povsod jako zaposleni; večinoma delajo povsod po 6 ali 7 dni v tednu. Ravno danes čitam v listih, da bo moških kmalu primanjkovalo za delo in da bodo že v septembru potrebovali 80 tisoč žensk za delo v tovarnah. Vse ženske se bodo morale menda prilagoditi; tiste, ki bodo sposobne, bodo morale iti delat v tovarne za vojno. (V resnici jih menda več kakor polovica dela že sedaj.) Kakor kaže, bomo imeli vojno še dolgo, ker se avražnik ne bo dal poraziti tako lahko.

Nesrečni narod! Koliko trpi

in Evropi, zlasti pa še po naših lepih krajih! Ko se enkrat ta krvavi vihar poleže, bodo naši ljudje zelo potrebni podpore, če jim bomo mogli kaj pomagati in če bo še kaj živih ostalo.

V zadnjem Proletarcu sem čital poročilo pomožne akcije ter videl, da je bilo do 1. julija nabranih skoraj 22 tisoč dolarjev. To je že lepa vsota. Upajmo, da pojde še tako naprej ali pa še bolje.

Tudi v Detroitu smo imeli odbor za pomožno gibanje. Ampak zadnje čase je vse nekam utihnilo. Nabirali so za Sovjetsko Rusijo in jugoslovanske četnike, kar je vse dobro in potrebno. Treba se pa nam bopomniti tudi rojakov v starem kraju in če sedaj nabiramo, bomo imeli nekaj nabranega tedaj, ko bo čas, da pomagamo.

Veliko več zanimanja je tukaj za vseslovanski kongres in na vseh društvenih sejah se največ pečajo s to zadevo. Lepo in dobro delo je vse Slovane združiti. Ampak pri tem se žal deluje tudi za jugoslovansko kraljevinu. Saj je skoro na vsakem takim shodu kak zastopnik jugoslovanske vlade.

Dne 18. julija je bil shod vseslovanskega kongresa v Detroitu (Tech. Highschool) posebno za Jugoslavlance. Udeležba bi bila lahko boljša, ker je Jugoslavlancov dosti v tem mestu. Vseeno pa se je shod vršil lepo in za glavnega govornika je bil Franc Snoj iz Jugoslavije. Več kakor eno uro je trajal njegov govor. Jaz sem ga lahko poslušal in tako menda tudi drugi. Ogrevale se je za veliko Jugoslavlajo Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Kajpak pod tako vlado, kakor je bila pred vojno.) Omenil je tudi, da pripočajo nekateri ljudje veliko centralno državo; ali po njegovem mnenju bi kaj takega ne bilo nič umestnega za nas.

Pohirali so tudi na tem shodu za jugoslovanske četnike ter nabrali v ta namen čez tisoč dolarjev od organizacij in posameznikov. Upam, da pride to v prave roke za četnike.

Vse želimo, mislim, da se naj po vojni ustanovi dobra jugoslovanska vlada, ki bodi narodu in napredku v korist. V prvi svetovni vojni smo delovali za Jugoslovansko federativno republiko. Čeprav nismo uspeli, so bile po mojem mnenju tiste ideje dobre. Kakšno vlado bodo dobili naši ljudje po sedanjih vojni, je pa vprašanje njih samih, če ne bodo vseh pobili in pomorili.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Jaz želim, da bi se vojna kmalu končala s porazom osi, da in pa da nastane zopet normalno življenje po vsem svetu.
Rudolf Potočnik.

Tisoč dolarjev

Prireditelj Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenske sekcije št. 8 v Chicagu, ki se je vršila dne 24. maja, je prinesla čez en tisoč dolarjev čistega dobička. Kdor ima kaj opraviti danes s prireditvami, bo rad priznal, da mora biti prireditelj, ki prinese tisoč dolarjev v blagajno, že zelo dobra.

Čikaška naselbina je lahko ponosna na 24. maj, ker je bil to dan, ko so čikaški Slovenci v dejanju pokazali, kaj se lahko zmore v složenem sodelovanju. Sotrudniki te prireditve so pokazali, da imajo še slovensko srce, ki čuti s trpečimi rojaki v stari domovini.

V imenu čikaškega odbora in lačnih pa umirajočih ljudi v Sloveniji se pristočno zahvaljujem društvom, pevskim zborm, klubom, posameznim umetnikom in umetnicam, pa vsem drugim delavcem, ki so sodelovali pri tej dobrodelni prireditvi.

Prav lepa hvala tudi slovenskemu časopisju v Ameriki za to, da je stoodstotno sodelovalo z nami v tem našem človekoljubnem prizadevanju in enako podpira vse delo pomožnega gibanja. Čast mu!

Lepo se zahvaljujem direktorju jugoslovanske radijske ure Geo. Marčanu, ki je po radiu oglašal našo prirediteljo zastoj. Takisto tudi Zvonku Novaku in Johnu Gottliebu, ki imata veliko zaslug za uspeh tiste naše skupne prireditve, prvi s svojimi članki, a drugi pa s tajniškim delom.

Še enkrat prav iskrena hvala vsem skupaj! Ali nikar ne pozabite, da smo delo šele pričeli. Še veliko bo treba prositi in nabirati, da vsaj nekoliko ublažimo gorje trpečim rojakom. Bodite zavedni Slovenci in zbirajte za prosite, kolikor le morete! Kot dobri ameriški državljani kupujte ameriške vojne bonde! Kajti je z zmago Amerike bo zasijalo solnce zlate svobode tudi vašim rojstnim krajem.

Anton Krapenc, predsednik krajevnega odbora.

Osebnost vest

Znani slovenski zobni zdravnik dr. Frank Paulich se je sredi tega meseca za stalno preselil iz te države v Minnesoto. Tu je izvrševal svoje posle v čikaškem predmestju Cicero, a tam pa je odprl svoje poslovne prostore v Virginiji; nastanil se je nedaleč proč, in sicer v Kinneyju, kjer bivata stari oče in stara mati njegove hčerke, kakor je sporočil svojim prijateljem v Chicagu. Pred par leti, mu je umrla žena.

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD
Tel. 20-361
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

POSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchant.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET
CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00
na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt letja; za Chicago in Cincero
\$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Romani, povesti, črtice in opisi
Poučne in znanstvene knjige

KNJIGARNA "PROLETARCA"

2301 South Lawndale Avenue, Chicago, Illinois

Pesmi, poezije, igre
Angleške knjige socialne in znanstvene vsebine

Romani, povesti, črtice in opisi

Bacili in bacilke, (Damir Feigel), humoreske, broš., 45	Marceljeva, (Herman Wendel), zgodovina mednarodne delavske himne, broširana, 65	Marceljeva, (Herman Wendel), postanek del. revolucionarne himne, broš., 60	Malo življenje, (Dr. Fr. Detela), povest, broš., 65c, vez., 1.10	Méd potniki in mornarji, (Bratko Krefl), zanimivi potopisni fragmenti, broš., 75	Moje življenje, (Ivan Cankar), vez., 75	Mosolino, glasoviti italijanski ropar, broš., 35	Mož v brazgotino in druge novele, (Jack London), broš., 35	Napoleon I. (iz rusine prevaj Ivan Stojkova), zgodovinski opis, broš., 75	Na preizkušnji, (J. F. Cooper), povest iz pionirskih časov Amerike, broš., 35	Naslednji, (J. F. Cooper), povest iz pionirskih časov Amerike, broš., 35	Niša vas, (Anton Novčan), broš., \$1.00, vez., 1.50	Narod, ki izumira, ali življenje Eskimov, (Po Nansen Ivan Bežnik), broš., 45	Na krivih potih, (Zaljak), broš., 30	Novele in črtice, (Milan Pugelj), broš., 15	Orači, (A. Cerkevnik), povest iz delavskega življenja, broš., 65	Otroška leta, (Maksim Gorki), povest, broš., 80	Obiski pri slovenskih pisateljih in umetnikih, (Izidor Cankar), broš., 1.00	Oglednica, ali hudoobja in nedolost, (Fr. Zakrjak), povest, broš., 35	Pavski zlatar, (Silvester K.), povest, broš., 15	Pavski iz Roza, (Ivan Albrecht), venček mičnih povestic, (broš.), 25	Pingvinski otok, (Anatole France), broš., \$1.00, vez., 1.50	Plat zvona, (Leonid Andrejev), novele, vez., 35	Po solcah Španiji, (M. A. Než), potopis s slikami, broš., 40	Pravljice in pripovedke, (S. Kostelnik), broš., 25	Pravljice, (Oscar Wilde), zbirka mičnih povestic, vez., 1.00	Pravljice, (Frank Milčinski), ilustrirane, vez., 65	Povesti, (Fran Erjavec), vez., 40	Popper in paprika, hudomušne kratke povesti, broš., 15	Priljubljeni, (Dr. Fr. Detela), povest, broš., 60	Povesti s potovanja in Korotanske povesti, (Ana Rehakova Gabriella Preisova), broš., \$1.00, vez., 1.25	Pripovedi o Petru Velikem, (A. Petruskevski—I. Steklara), vez., 1.25	Prigode gosp. Collina, (Frank Hill), šaljiv detektivski roman iz velikega sveta, broš., 65	Prelepa Vasiljica in druge ruske pravljice, (Cvetko Golar), broš., 25	Pasti in zanke, (L. S. Orel), kriminalni roman, broš., 25	Pikova dama, (A. S. Puškin), povest, broš., 35	Povestice, (Rabindranath Tagore), broš., 25	Podoba iz sanj, (Ivan Cankar), vez., 60	Podigalec, (K. S.), broš., 20	Povesti, (Ljovko Kuhar), broš., 35	Predor, (B. Kellermann), socialni roman, broš., 75c, vez., 1.00	Redniška sreča, (L. N. Tolstoj), roman, broš., 60	Razne povesti, broš., 45	Roke Andreja Podlipnika, (Tone Seliskar), socialna povest, broširana, 60	Rinaldo Rinaldini, zanimiva roparska povest, broš., 35	Romane in satire, (M. A. de Voltaire), broš., 1.00	Robinson, njegove vožnje in dogodbe zgodbe s slikami, broš., 45	Svitaj, (F. Govekar), roman 541 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	Sto ugank, (Oton Zupančič), vez., 35	Savičev pesimizem, (Ethin Kristan), novela, broš., 40	Sence preko potoja, (Ivan Jontez), mična povest, broš., 65	Španski testament, (Arthur Koestler), opis civilne vojne za svobodo in demokracijo, broš., 75	Sence preko potoja (Ivan Jontez), povest, broširana, 75	Stefka, ali kako je družina Suša premagala krizo, socialna povest iz sedanjega doba, broš., 75	Sinovi predmestja, (Mimica Konič), mična povest iz delavskega življenja, broš., 50	Spomini Kristoforovega Pepčka, (Joseph Suchy), lično vez., 60	Sreča, (Ivan Albrecht), novele, vez., 35	Slika Doriana Graya, (Oscar Wilde), roman, broš., 75	S poti, (Izidor Cankar), potopisne črtice, broš., 65	Sesuti stolp, (Ivan Molek), povest iz dobe velike ameriške krize, broš., 50	Sosedje in druge novele, (A. P. Čehov), broš., 40	Sirena tuljba, (A. Rodman), povest iz delavskih bojev, broš., 35	Stric Tomova kočnica, (F. J. G. Smit), k vzgoji mladih, vez., 1.25	Spomini na Prater, (Ernestina Jelovšek), broš., 45
---	---	--	--	--	---	--	--	---	---	--	---	--	--------------------------------------	---	--	---	---	---	--	--	--	---	--	--	--	---	-----------------------------------	--	---	---	--	--	---	---	--	---	---	-------------------------------	------------------------------------	---	---	--------------------------	--	--	--	---	---	--------------------------------------	---	--	---	---	--	--	---	--	--	--	---	---	--	--	--

Srečolovec, (H. Majar), povest, broš., 25	Starodavne pripovedke, (Jos. Suchy), s slikami, broš., 25	Stolni kralj Lear in hiša ob Volgi, (Stepanj-Turgenjev), broš., 45	Taki so ljudje (Roger Martin du Gard), roman s francoskega podeljila, broširana, 75	Taki so ljudje, (R. M. du Gard), roman iz francoskega podeljila, broš., 65	Taras Bulba, (N. Gogol), satirična povest, broš., 60c, vez., 80	Tri povesti (L. N. Tolstoj), (Jenik v Kavkazu, Starca, Koliko zemlje potrebuje človek), broš., 35	Tik za fronto, (Damir Feigel), broš., 50	Tri novele, (Miguel Cervantes), broš., 50	Udovica, (I. E. Tomić), povest broš., 35c, vez., 50	Uporniki, (Ivan Lah), povest kmečkih uporov, vez., 60	V Ameriko in po Ameriki, (A. Kristan), izredno zanimiv potopis, broš., 30	Veliko mravljišče, (Ivan Molek) (Ivan Molek), povest iz življenja slovenskih delavcev v Ameriki, broš., 50	Vitez iz rdečih hribov, (A. Dumas), roman iz časov francoske revolucije, broš., 50c, vez., 85	Včeraj je bilo, jutri bo, (Hermynia zur Mühlen), pravljice za mladih, s slikami, broš., 40	Vladka in Mitka, (Zofka Kveder), vez., 40	Vrtinar, (R. Tagore), zbirka mičnih črtic, vez., 50	Za kruhom, (H. Sienkiewicz), povest, broš., 35	Zadnja kmečka vojska, (A. Seno), zgodovina kmetijskih uporov v 14. in 15. stoletju, broš., \$1.00, vez., 1.50	Zapiski iz mrtvega doma, (F. M. Dostojevski), v dveh delih, broš., \$1.25, vez., 1.75	Železna reka, (A. Serafinović), roman iz civilne vojne v sovjetski Rusiji, broš., \$1.00, vez., 1.50	Železna petla, (Jack London), socialni roman v dveh delih, broš., 80	Zgodovina papežev, (A. Patuzzi), v dveh delih, 852 strani, broš., \$2.50, vez., 3.50	Znamenje štirih, (A. Conan Doyle), londonska povest, broš., 65	Življenje in eksperimenti Jehova, (M. Tichenor), broš., 65	Zlato tele in druge zgodbe, (Janez Samojlov), broš., 50	Zmote in konec gospodične Pavle, (Ivan Zorec), broš., 25	Zvonarjeva hiša, (Miller-Steržaj), povest, broš., 40	Znaneč, (Rado Murnik), povesti in orisi, broš., 75	Zenini nase Koprnelo, (Rado Murnik), satirični roman, broš., 25	Zlatarjevo slatko, (August Seno), zgodovinska povest iz 16. stoletja, vez., 75	Zabavna knjižnica, vsebina: Zločinci, Madež, Mojster Roba, in Mladih zanikarjev lastni životopisi, vez., 65	Zbrani spisi, (Dr. Hinko Dolenc), broš., 40	Zbrani spisi, Val. Voonika, broš., 35	Zver se je prebudila, (Liam O'Flaherty), povest iz zakopov v zadnji vojni, broš., 65	Zenini iz Amerike, (Anton Tanc), resnična zgodba iz polpreteklega časa Slovencev in druge novele, broš., 65
---	---	--	---	--	---	---	--	---	---	---	---	--	---	--	---	---	--	---	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	--	---	---	---------------------------------------	--	---

SLOVENSKI PISATELJI

Ivan Cankar: Zbrani spisi: I. zv., vsebina: Erotika, izdaja 1902; Erotika, izdaja 1899; Pismi 1892-1898; Vinjete, broš., \$1.50 vez., 2.00	II. zvezek: Črtice in povesti ter kritični in polemni spisi, broš., \$1.50, vez., 2.00	III. zvezek: Jakob Ruda, Potovanje Nikolaja Nikića, Za narodov blagor. Črtice ter kritični in polemni spisi, broš., \$1.50, vez., 2.00	IV. zvezek: Knjiga za lahkomišelnje ljudi in Tujci, vezana, 2.00	V. zvezek: Kralj na Betajnovi, Na klancu, Črtice, Opombe, 323 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	VI. zvezek: Ob zori, Življenje in smrt Petra Novljana in Hlisa Marije Počmošnice, broš., \$1.50, vez., 2.00	VII. zvezek: Mimo življenja, Črtice in novele ter kritični spisi, broš., \$1.50, vez., 2.00	VIII. zvezek: Gospa Judit, Križ na gori, Potopih Marko in kralj Matjaž, Opombe, 377 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	IX. zvezek: V mesečini, Martin Kačur, Nina, iz Ottakringa v Oberhollabrunn, Opombe, 350 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	X. zvezek: V samotni, Smrt in pogreb Jakoba Nesreče, Aleš iz Rázora, Črtice, broš., 2.00
--	--	--	--	---	---	---	---	---	--

Opombe, 370 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	XII. zvezek: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Zgodbe iz doline šentflorjanske, Novo življenje, Opombe, 355 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	XIII. zvezek: Za križem, Sosed Luka, Kurent, Opombe, 359 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	XIV. zvezek: Pesmi, Njoba, Črtice, Novele, Hlapci, Opombe, 313 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	XV. zvezek: Troje povesti, Črtice, Opombe, 327 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	XVI. zvezek: Satirični spisi, Kritični in polemni spisi, Bela krizantera, Volja in moč, Lepa Vida, Opombe, 365 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	XVII. zvezek: Črtice, Milan in Milena, Moje življenje, Grešnik Lenart, Opombe, 339 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	(Prvih 7 zvezkov v fini napovedi vezavi po 2.75)	Finžgar F. S.: Zbrani spisi: I. in II. zvezek: Pod svobodnim solncem, povest davnih dedov, 668 str., broš., 2.50	III. zvezek: Iz modernega sveta, roman, 280 str., vez., 1.75	IV. zvezek: Dekle Anka in Srečala sta se, novela, 200 str., broš., \$1.25, vez., 1.75	V. zvezek: Moja duša vasu je, Spomini na petelina, Slike brez okvira, Pisarna, Gospod, 272 str., broš., \$1.25, vez., 1.75	Maselj Fran-Podlimbarski: Zbrani spisi: I. zvezek: Slike in črtice, Gorski potoki in Tovarš Damijan, br. \$1.25, vez., 1.75	IV. zvezek: Zgodbe zdravniške matere sv. noč, broš., \$1.25, vez., 1.75	Tavčar Ivan: Zbrani spisi: I. zvezek: Gospa Analijsa, Dona Klara, Povest v klet. Antonio Gledjčev, Bolna ljubez, Mlada leta, Margareta, Ivan Slavelj, Valovi življenja, Med gorami, 506 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	II. zvezek: In vendar! Soror Pla, V Karlovcu, Če osem let, Tat, Gospod Ciril, Mrtva srca, 480 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	III. zvezek: Otok in struga, Tiberius Pannonicus, Kuzovci, Vita Vitae Meae, Janez Solnce, 464 str., broš., \$1.50, vez., 2.00	IV. zvezek: Grajski pisar, 4000, V Zal, Izgubljeni bog, Pomlad, 512 strani, broš., \$1.50, vez., 2.00	VI. zvezek: Cvetje v jeseni in Visoka kronika, broš., \$1.50, vez., 2.00	Trdina Janez: Zbrani spisi, (Uredil Dr. Ivan Prijatelj), Bajke in povesti o Gorjancih, III. knjiga, broš., 75c, vez., 1.25	IV. knjiga, broš., 75c, vez., 1.25	V. knjiga, broš., 60c, vez., 1.10	VI. knjiga, broš., 85c, vez., 1.35	VII. knjiga, broš., 85c, vez., 1.35	VI. in VII. knjiga skupaj, vez., 2.50	VIII. knjiga, broš., 75c, vez., 1.25	IX. knjiga, broš., 75c, vez., 1.25	VIII. in IX. knjiga skupaj, broš., 2.25	X. knjiga, Ispredh v Belo Krajino, broš., \$2.00, vez., 2.50	Jurčič Josip: Zbrani spisi, vezani: I. zvezek: Pesmi, Narodne pravljice in pripovedke, Spomini na deda, Prizna vera, Uboštvo in bogastvo, Jesenska noč med slov. poljarji, Juri Kozjak in Domen, 1.25	II. zvezek: Spomini starega Slovence, Tihotapec, Juri Kobila, Dva prijatelja, Vrbna Smukova ženitev in Grad Rojine, 1.25	III. zvezek: Kloštrski žolnir in Deseti brat, 1.25	V. zvezek: Lipe, Pipa tobaka, Moč in pravica, Zupanovanje v Globokem dolu, V rojni krajini, Telečja pečenka, Ivan Erazem Tattenbach, Bela ruta, Bel denar, Na Kolpakem-ustju in Doktor Zober, 2.00	(Uredil Dr. Ivan Grafenauer): V. zvezek: Sosedov sin, Sin kmetijskega cesarja in Med dvema stoloma, broš., 75c, vez., 1.25	Janko Keranik, zbrani spisi, vez. (Uredila dr. Ivan Prijatelj in dr. Vlad. Levce): I. zv. II. seš.: Ciklamen in Agitator, broš., 50c, vez., 1.00	III. zv. I. seš.: Rožlin in Vrbjanko, broš., 65c, vez., 1.15	II. seš.: Jara gospoda in Očetov greh, broš., 65c, vez., 1.15	IV. zv. I. in II. seš.: Gospod Janez, Kmetijske slike, Humoreske in Povesti za ljudstvo, broš., \$1.25, vez., 1.75
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---	---	---	---	---	---	--	--	------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	---	--	---	--	--	--	--	--	--	---	--

V. zv. I. in II. seš.: Berite novice, šaloigra v enem dejanju, Kritike in Komentar, broš., \$1.35, vez., 1.85	VI. zv. I. seš.: Leja mladosti in učenja, broš., 75c, vez., 1.25	II. in III. seš.: Novelist in politik, broš., \$2.00, vez., 2.75	Spisi Andrejčkovega Jožeta: I. III., IV., VI., VII. in VIII. zvezek po 30, V. zvezek 60	Fran Erjavec, zbrani spisi: I. zv. Povesti, vez., 1.00	V. zv. Zbrani spisi za mladino, vez., 1.75	PESMI IN POEZIJE: Akropolis in piramide, (Ant. Askerc), poetični sprehi po Orientu, fina vezba, \$1.00	Atila v Emoni, romane, (Ant. Askerc), broš., 50	Balade in romane in Stara pravda, broš., 50	Homerjeva Hlada, (Fr. Omerza), broš., I. zv. spev, 75c, VII. zv. XII. spev, 75	Junaki, epske pesnitve, (Ant. Askerc), fina vezba, 1.00	Moderna francoska lirika, (Ante Debeljak), vez., 50	Preproste pesmi, (Mile Klopčič), vez., 50	Poezije, (S. Gregorič), J. zv., vezan, 50	Poezije, (S. Gregorič), ilustrirana izdaja, velik format, vez., 1.25	Poezije, (Dragutin Kette), vez., 1.00	Poezije dr. Franceta Prežerna, (Srečko Kosovel), broš., 50	Pohorske poti, (Janko Glaser), broš., 35	Primož Trubar, (Ant. Askerc), zgodovinska epska pesnitev, vez., 50	Pesnice iz prirode, (Vl. Kapus), broš., 35	Slovenska narodna lirika, (Janko Glaser), broš., 45	Solnce in sence, (Ante Debeljak), broš., 50	Slutnje, (Ivan Albrecht), broš., 35	Sleške pesmi, (P. Bezruč), vez., 35	Sto let slovenske lirike, od Vodnika do moderne, (Cv. Golar), broš., 65c, vez., 1.00	Strup iz Judeje, (J. S. Machar), broš., 75c, vez., 1.15	V. zv. Vidove, (Oton Zupančič), pesnitve, broš., 35	Trbovlje, proletarske pesmi, (Tone Seliskar), broš., 35c, vez., 50	IGRE: Anafisa, (Leonid Andrejev), drama v štirih dejanjih, broš., 35	Beneški trgovci, (Wm. Shakespeare), vezana, 50	Carlijeva ženitev—Trijne ženi, (F. S. Tauchar), vez., 50	Divji lovec, (F. S. Finžgar), narodni igraček s petjem v štirih dejanjih, broš., 50	Golgota, (M. Križ), drama v troh dejanjih, broš., 40	Gospa z morja, (Henrik Ibsen), igra v petih dejanjih, broš., 45	Hrbenica, (Ivan Molek), drama v treh dejanjih s prologom in epilogom, 25	Julij Cezar, (W. Shakespeare), vezana, 50	Kjer je ljubez, tam Bog, po L. Tolstojevski povesti spisa F. Milčinski, Igra v I. dejanju	Martin Krpan, (Fran Govekar), dramska pripovedka v petih dejanjih, broš., 60	Macbeth, (Wm. Shakespeare), vez., 50	Othello, (Wm. Shakespeare), vezana, 50	Očistanje, (Angelo Cerkevnik), tragedija v šestih scenah, 50	Romantične duše, (Ivan Cankar), drama v treh dejanjih, vezana, 60	Sen Kresne noči, (Wm. Shakespeare), vezana, 50	Umetnikova trilogija, Ivan Cankarju v spomin, (Alois Kraigher), tri enodejanke, so celota zase, broš., 64c, vez., 60	Volkslied, (F. Milčinski), roparska pravljica s petjem v enem dejanju, 35	Znanstvene razprave, politični in gospodarsko-socialni spisi, učne, zdravstvene in druge knjige ter brošure: A B C socializma, kratek pregled socialističnih teorij (Iv. Molek), broš., 15	Ali je religija prenehala funkcionirati? Debatna, 15	Ali spolna vzgoja res ni potrebna? (Franjo Zgrec), broš., 35	Angleško-slovensko besedilo, (Dr. F. J. Kern), vez., 2.00	Citanka o higijeni, (Dr. Ivo Pirce), ilustrirana, vez., 2.00	Borba za jugoslovansko državo, (Dr. Al. Ogrin), broš., 50	Človek — od kod in kam, duhovno presnavljanje sveta, (Ivan Gol-Voj), vez., 1.75	Dravljanski priročnik, (Leo Zakrjak), broš., 50	Doba razuma, (Thomas Paine), broš., 50	Govedoreja, (R. Legvart), s slikami, broš., 75
---	--	--	---	--	--	--	---	---	--	---	---	---	---	--	---------------------------------------	--	--	--	--	---	---	-------------------------------------	-------------------------------------	--	---	---	--	--	--	--	---	--	---	--	---	---	--	--------------------------------------	--	--	---	--	--	---	--	--	--	---	--	---	---	---	--	--

Dojencek, njega aegovanje in prehrana, (Dr. Bogdan Derer), broš., 35	Divlji Preostaci, (J. H. Moore), prestatil T. Cvetkov (v hrvaščini), vez., 1.00	Elementi moderne izobrazbe, (I. Molek), broš., 40c, vez., 60	Hipnotiziranje, navodila za hipnotiziranje, broš., 50	Izvor življenja, (A. Z. Petronij), zdravniška knjiga o spolnih zadevah, broš., 1.00	Idejni predhodniki današnjega socializma in komunizma, (Abditijs), broš., 35	Ilustrirana lepa maska, navodila za šminkanje, vez., 75	Jugoslavija, (Anton Melik), I. del: Zemljepisni, statistični in gospodarski pregled, broš., \$1.75, vez., 2.25	II. del: Zemljepisni pregled, broš., \$1.75, vez., 2.25	Kaj naj storimo, da bomo odreseni? (R. G. Ingersoll), broš., 25	Katoliška cerkev in socializem, broš., 25	Kako je nastalo današnje delavstvo in njegovo gibanje? (Dr. D. Lončar), broš., 35	Kapital, (Karl Marx), poljudna izdaja, vezana, 1.75	Karl Marx, njegovo življenje in njegov nauk, (M. Beer), 35	Kletarstvo, (Bohuslav Skalič), broš., \$1.50, vez., 2.00	Kulturni pomen socializma, (Dr. Max Adler), broš., 15	Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov, (Matija Pirca), 25	Kršćanska religija in Veliki svobodoloseci? (R. G. Ingersoll in J. S. Black), broš., 50	Mezno delo in kapital, (Karl Marx), broš., 15	Med padarji in zdravniki, (Janjo Kač), spomini svoje matere, broš., 75	Miselni razvoj evropskega človeka, (Frank Drtina), 387 str., broš., 2.00	Materijska pomoč zdravemu in bolnemu dojenčku, (Dr. Matija Ambrožič), s 30 slikami, 35	Moji zapiski z Dunaja (Emil Stefanovič), broš., 15	Nekoliko pravopis, (Veno Vemoner), broš., 10	Naš svetovni nazor, teorija in razvoj dialektičnega materializma, (Sigma), broš., 50	Naš jezik, (Dr. Joža Glonar), vez., 25	O zdravju in boleznih, (Dr. Ant. Breclj), broš., 1.50	O delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovanske socialnodemokratske stranke (1848-1896), (A. Kristan), broš., 75c, vezana, 1.00	Pomlad človeštva, (Dr. Žilko Topolovci), poljudna razlazi razvoja človeka in človeške družbe, broš., 75	Pravo in revolucija, (Leonid Pitamic), broš., 25	Priče evolucije in Adami pred Adamom (Ivan Molek), broš., 35c, vezana, 50	Proletarska etika in morala, (Ivan Molek), broš., 10	Prva pomoč, (Dr. M. Rus), s 40 slikami, broš., 60	Psihične motnje na alkoholski podlagi, broš., 75c, vez., 1.25	Rasa in vera v srbski prošlosti, (Vl. Corović), broš., 25	Razvoj socializma od utopije do znanosti, (Friederik Engels, prevel M. Zagar), 25	Reformacija in socialni boji slovenskih kmetov, (Abditijs), broš., 35	Ročni spivostnik, obrtnih, trgovskih, ljubavnih in snubnih pism, (Viljem Požgaj), broš., 50	Roparska trojica, (Claessens-Molek), broš., 25	Socialni ideali in Kako si je človek ustvaril boga, (Molek-Keracher), broš., 30	Slovenski sadjar, (Martin Humek), letnik 1918 in 1919, broš., vsak 65	Šmerice novega življenja, (Dr. K. Ozvald), broš., 40	Socialna zaštita dece in mladine, (France Gorišek), broš., 65	Spol, ljubezen — materinstvo, (Prof. dr. Zahor), trda vez., 1.35	Špretna kuharica, vezana, 1.25	Spisovnik, ljubavnih in ženitovanskih pism, broš., 35	Srbska početnica, ali priročnik za učenje cirilice, broš., 45	Strokovne organizacije v Sloveniji, broš., 25	Svetovna vojna in odgovornost socializma, (E. K.), broš., 50	Splošna zgodovina socializma in socialističnih bojev, (Maks Beer), III., IV. in V. del, vsebuje a) Novejša doba, b) Doba od 1750-1860 in c) Najnovejša doba, vsi trije zvezki skupaj, broš., 1.50	Temelji vere, (R. G. Ingersoll), broš., 25	Uvod v Budizem (Joseph Suchy), 15	Vačna kuharica, (Marija Rebec), vezana, 1.25	Vladar, (Nicola Michiavelli), broš., 40	V novo deželo, (E. K.), broš., 25	Za staro pravdo, (Fran Erjavec), broš., 35	Zbirka rudarskih in fužinskih izrazov (J. Bezlaj), broš., 20	Zakaj bog ne ubije hudiča? (M. Babcock), broš., 25
--	---	--	---	---	--	---	--	---	---	---	---	---	--	--	---	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---	--	---	--	---	---	---	---	---	---	--	---	---	--	---	--	--------------------------------	---	---	---	--	---	--	-----------------------------------	--	---	-----------------------------------	--	--	--

Slovenski politični problemi, (Dr. Anton Dermota), zbirka črtic o narodnih in socialnih problemih Slovenije, broš., 65	Zdravje in higijena, koristni nasveti o spolnih zadevah, broš., 50	Zakon Biogenizacije, (J. Howard Moore—I. Molek), ponavljajo fizičnega in duševnega rodovnega razvoja pri živih in človeku, vez., 1.50	Zdravje in bolezen v domači hiši, (Dr. Justa Bačar), I. del: Sestava, delovanje in nega človeškega telesa; II. del: Šmerice zdravega življenja Ilustrirana, vez., 1.25	Zgodovina socializma v Srbiji, (Fran Erjavec), 15	Zgodovina Srbov Hrvatov in Slovencev, (Ant. Melik), I. zv., broš., \$1.25, vez., 1.75	J. in II. zv. skup., broš., \$2.25, vez., 3.00	Zivčevje človeka, (Dr. Alfred Šerko), ilustrirana, vez., 2.50	RAZNO: KOLEDARJI: Ameriški družinski koledar, letnik 1916, vezan, 40	letnik 1919, vezan, 50	letnik 1920, vezan, 65	letnik 1922, vezan, 1.00	letnik 1924, vezan, 75	letnik 1925, vezan, 75	letnik 1927, vezan, 1.00	letnik 1928, vezan, 1.00	letnik 1929, vezan, 1.00	letnik 1930, vezan, 1.00	letnik 1931, vezan, 1.00	letnik 1932, vezan, 1.00	letnik 1933, vezan, 75	letnik 1934, vezan, 75	letnik 1935, vezan, 75	letnik 1936, vezan, 75	letnik 1937, vezan, 75	letnik 1938, vezan, 75	letnik 1939, vezan, 75	letnik 1940, vezan, 75	letnik 1941, vezan, 1.00	letnik 1942, vezan, 1.00	Koledar-Cankarjeve družbe: Ilustrirani in z izredno zanimivo vsebino: letnik 1930, broš., 50	letnik 1932, broš., 50	letnik 1934, broš., 50	letnik 1936, broš., 50	letnik 1937, broš., 50	letnik 1938, broš., 50	letnik 1939, broš., 50	letnik 1940, broš., 50	Zadružni koledar: letnik 1929, broš., 40	letnik 1930, broš., 40	Cankarjeva slika na dopisnicah, 2 za, 05	(Imamo jih dvojne vrste.) Informacije o dobavi državljanskega Zedinjenih držav, 15	Proletarac, vezani letniki 1919-28, vsak 3.00	Naročilom priložite poštne ali ekspresni money order, ček ali gotovino. Za manjša naročila lahko pošljete poštne znamke. Pri večjih naročilih popust. Kdor želi vezane knjige, je cena toliko višja kolikor znaša vezba.	NASLOV: PROLETAREC 2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.	PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA" Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00 Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je: 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.	Dr. John J. Zavertnik PHYSICIAN AND SURGEON 3724 West 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS: 1:30 to 4 P. M. (Except Wed. and Sun.) 6:30 to 8:30 P. M. (Except Wed., Sat. and Sun.) Res. 2219 So. Ridgeway Ave. Tel. Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700
--	--	---	--	---	---	--	---	--	------------------------	------------------------	--------------------------	------------------------	------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	--------------------------	--------------------------	--	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	--	------------------------	--	--	---	--	--	--	--

FASCIST PAPERS

Vigorous action by the Federal Bureau of Investigation is cracking the German-American Bund and its "hunting and fishing club" fronts, but still flourishing, after eight months of war, are numerous seditious publications, as well as groups that have been intimately tied with the Bund in anti-American activities.

The Bund was only one section of a well-oiled interlocking directorate of fascist activity. So close have been these ties that joint meetings of the Bund and the Ku Klux Klan were held openly in the Bund's New Jersey storm troop resort Camp Nordland. Numerous pictures have been printed of August Klapprot, Bund leader, smilingly greeting Arthur Bell, New Jersey Klan leader.

Shortly after war broke out, the New Leader printed a front-page box called Fascists in America—A Checklist of Danger. For many months the Department of Justice was silent while a large section of the public was drowsy. But as the danger grew clearer, an aroused citizen opinion brought swift action from the Attorney General's Office. Father Coughlin's Social Justice was shut down. Court Asher's X-Ray, E. J. Garner's Publicity and William Dudley Pelley's Galilean were barred from the mails. Crusader leader George W. Christians was convicted of sedition. Recently Ellis O. Jones and Robert Noble, leader of the California Copperheads were found guilty of the same crime, while two weeks ago William Kullgren, publisher of the Beacon Light at Atascadero, California, was indicted for sedition.

But tens of seditious and hate papers still flourish. Just one short step away from these are many papers whose hate of the British and the New Deal brings them skirting the edge which separates criticism from sedition. A prominent paper in this category is the Gaelic American.

We list below the renewed checklist of danger, those publications whose avowed policy is to whip up opposition to the war and our allies, opposition ranging from burning resentment to open hostility:

"The Cross and the Flag." Publisher Gerald L. K. Smith, successor to Huey Long, organizer of the Committee of One Million, ex-Silver Shirts No. 3223, union buster and rabble rouser who cloaks his hate preaching in clerical garb, Smith has openly bid for the support of the German-American Bund.

"Comment," a newsletter issued from San Bernardino, California, by David Baxter, the head of a secret subversive group called the Social Republic Society of America.

"The Individualist," published by Charles W. Phillips at Lincoln, Nebraska. A weekly, anti-semitic and pro-fascist.

"The Broom," from San Diego, California, edited by C. Leon de Aryan.

"America in Danger," the weekly Hitlerite bulletin continues publication in Omaha, Nebraska, under the editorship of Charles B. Hudson, who was quizzed recently by the Washington Grand Jury. Hudson has circulated material franked by Congressman Clare Hoffman.

"The Ku Klux Klan's Fiery Cross" still incites white against black, Gentiles against Jew, while local Klan chapters issue their own bulletins.

"The Malist—The Voice of a Christian," comes from Meriden, Connecticut, defending Father Coughlin and accusing President Roosevelt of "violating the oath of his office."

"The Weekly Foreign News Letter" continues from New York, though rumors have it that intellectual fuhrer Lawrence Dennis will suspend publication.

"The Nationalist Newsletter," official organ of the Nationalist Workers' League, a group that precipitated the Sojourner Truth race riots in Detroit, is still sent out.

"Destiny" is a publication offered to the public by the Anglo-Saxon Federation, headed not so long ago by Henry Ford's voice of the late Sunday symphony programs, W. J. Cameron. Howard Rand, editor of Destiny continues in favor of a negotiated peace, while the magazine continues its veiled anti-semitism behind the cloak of Biblical phrases.

"America's Hope" is published by Horace J. Haase, prominent former America Firster, and organizer of a new appeasement organization, Americans for Peace.

These, then, are the vials of hate, pouring out their poison into the stream of our national life, while America bends fully to the task of production and battle.

Let not the Bund raids lull us into complacency. There's a job to be done. There is still a checklist of danger. — The New Leader.

NEW LYNCHING AROUSES NEGRO GROUPS

WASHINGTON, D. C. — Once again the shapeless form of the lynch-mob has taken its toll. This time in the southern poll tax state of Texas, where a twenty-five-year-old Negro was dragged from his bed in the basement of a hospital and hung to the winch of a cotton gin.

The victim was Willie Vinson, who was "suspected" of an attempted rape of a white woman. He was "suspected" because the excited woman said that she thought Vinson "looked like the man." Two other Negroes were arrested on suspicion of the same crime and were lodged in a nearby jail.

The sheriff later disclosed that the men were unarmed and unmasked, but that no one could identify them. He also stated that, although he made an investigation, he made no arrests and had no clues.

The Vinson lynching was the second this year, the first at Sikeston, Mo. Coming shortly after the Waller case, this new lynching has greatly excited the Negro groups in the country.

One week ago in Arizona, Jessie Smith, a Negro wearing the uniform of the U. S. Army, was deliberately and illegally shot to death by the police when he was victimized by the Jim-Crow practice which denied him the right to enter a public place in Flagstaff, Arizona. Two other Negro soldiers were wounded by the white police who murdered Smith. The police claimed that the Negro soldiers had "shot up" the town, but Capt. R. M. Stanford branded as a lie the charge that Negro soldiers "shot up" the town and declared that the officials who had made the charge "must be crazy." — The New Leader.

The bravest battle that ever was fought
Shall I tell you where and when?
On the maps of the world you will find it not;
It was fought by the mothers of men.
Joaquin Miller.

PRESIDENT WINS FARM FIGHT

President Roosevelt scored a great victory in Congress last week in his "food for victory" campaign. The triumph was shared by all branches of organized labor, including the Standard Railroad Labor Organizations, and by religious, civic and welfare organizations.

In a dramatic switch, the House backed down on a two-months' deadlock over the President's demand for authority to sell below the parity price government-owned wheat for feeding cattle, hogs and poultry, or for the manufacture of alcohol for rubber and munitions-making purposes.

The House also gave way on the President's demand for continuation of the program of placing sharecroppers and tenants on land of their own and financing them until they are self-supporting.

Fought by Tories

Both proposals were opposed by reactionary leaders of the Farm Bureau Federation, who were accused by congressional critics of selling out a majority of farmers for the benefit of a few large commercial operators and wheat speculators.

The wheat which the government holds is declared to be unfit for human consumption. Its distribution, the President contended, was necessary to enable cattle and hog raisers to increase the supply of meat. At the same time, the President said, no wheat grower would be hurt, since the government guarantees them parity prices for their crops.

In a letter to the President, spokesmen for labor and religious groups declared that those who opposed farm rehabilitation preferred that underprivileged farm workers should be a source of cheap labor rather than independent operators.

While bowing to a refugee king a Washington matron fell flat on the face, thus affording his majesty a clear view of the buffet luncheon beyond. — Detroit News.

THE MARCH OF LABOR

ALERT TO THE NATION'S WAR-TIME NEEDS,
A SHOE WORKERS' UNION RECENTLY PROPOSED SALVAGE OF WORN RUBBER HEELS, 240,000,000 PAIRS, TOTALLING EIGHTY MILLION POUNDS COULD BE SALVAGED YEARLY.

NET PROFITS
OF 238 WAR PRODUCTION COMPANIES IN 1941 ROSE 24% OVER 1940.

BUY U. S. WAR BONDS FOR THE GREATEST RETURN ON ANY INVESTMENT—FREEDOM!

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

WHENEVER YOU BUY A HAT WITH THIS LABEL YOU ASSURE YOURSELF OF THE BEST VALUE—AND YOU HELP ORGANIZED LABOR. LOOK FOR THIS LABEL UNDER THE SWEAT-BAND OF THE NEXT HAT YOU BUY.

ADAPTABILITY OF AMERICAN LABOR:
AT ONE LARGE SHIP-BUILDING COMPANY IN TEXAS ONLY 700 OF THE 6,500 WORKMEN EVER DID A SHIP-BUILDING JOB BEFORE.

120 Stamp
1942-1946

Congress at New Low

The New York Social Democratic Federation did well to throw its influence against the hamstringing of the Office of Price Administration by short-sighted and hysterical Congressmen. In their telegrams to Senate leaders, they put their finger on the vital point. Laws will not stop inflation. Price ceilings and rationing regulations will not stop it. Without adequate and vigorous administration, all laws and rules are futile. And administration costs money.

We all do our best to think well of Congress. We are keenly conscious of its importance in the democratic process. But there is one provision in the Senate version of the OPA appropriation measure which reveals Congressional morals and psychology at a level that is so low that it is frightening. A provision has been inserted which would compel the Director to submit the names of all appointees to posts offering salaries higher than \$4,500 to the Senate for confirmation. No one can pretend that Leon Henderson's appointments have been anything but good. He has appointed men who know their business, and he has done it without regard to party affiliations. Good Democrats have long been growling that too many Republicans have been put on the payroll. So the Senate proposes to take vengeance on Mr. Henderson because he has risen above the level of politics as usual. Members of Congress are motivated by reasons as low as this in their campaign to cripple Mr. Henderson's organization. They would risk inflation and all of its dire results to satisfy a spite.

Here is the plain story. Mr. Henderson asked for an annual appropriation of \$161,000,000. The Budget Commissioner passed this as reasonable. The House cut this figure down to \$75,000,000. The Senate went big-hearted and raised the appropriation to \$140,000,000. What figure will be agreed to when the measure goes into conference, no man can foretell. Mr. Henderson demonstrates with plain arithmetic that with any sum much below his original demand and tied by the various limitations written into the present measure, he will be unable to maintain the ceilings on price and rents. Congress is simply scuttling the entire anti-inflation program.

The Social Democratic Federation proposes that citizens express themselves by writing or telegraphing to Senator Alvin Barkley or to their own members of Congress.—The New Leader.

La Follette to Lose New Deal Support

Shifting realignments in the state preface the death of the Progressive Party and a new liberal resurgence in the Democratic Party. A series of conferences between Wisconsin Democrats and national officials have been reported with the result that La Follette will lose New Deal aid at the polls this fall in the Congressional races.

A strong actor in the new Democratic rebirth is expected to be by the Wisconsin Union or Democratic Action which was organized July 12 at Fond du Lac. In this new organization are old-time Socialists, former LaFollette supporters and many well-known liberals and democrats. From the first group come Dan Hoan, long-time Mayor of Milwaukee, and Max Raskin, former City Attorney of that city; from the second Thomas R. Amlic, Washington Director of the Union for Democratic Action, and William T. Evjue, editor of the Madison Capital Times and former editor of the LaFollette Progressive.

The Democratic Party in the state is nearly wholly pre-Pearl Harbor interventionist, with many isolationist elements "purged." The Progressive Party members were largely isolationist, though several Progressive Congressmen, such as Harry Sauthoff, have had good domestic voting records.

The split in strength of Progressive and Democratic has returned to the gubernatorial chair twice, Julius (the Just) Heil, tory industrialist. With the decline of the Progressive Party — Phil La Follette has left politics for the army—it seems likely that the liberal and New Deal elements will now cluster about the Democratic Party.

New York Investigates Hod-Carriers

For the first time in its history, the State of New York started an investigation of a labor union, Governor Lehman called a special term of the Supreme Court to delve into charges of fraud, corruption, embezzlement and extortion made against both the international and local officials of the Hod Carriers and Common Laborers Union (AFL). The court will weigh evidence gathered in a five month inquiry by Assistant Attorney Edward O'Neil.

The investigation was instituted due to the charges from members of the union that Samuel Nuzzo and a group of "pseudo officers" held dictatorial control of the union. The rank-and-filers also asked for an accounting of \$600,000 of the union's funds.

In an election ordered by the Supreme Court last February Nuzzo was defeated by a rank-and-filer Fred Dusing, however, the result has not yet been certified.

Life is More Secure On Nation's Highways

Gas rationing has had at least one beneficial result—a spectacular reduction in traffic mishaps. During May a death toll of 2,290 showed a drop of 25 per cent—the sharpest slump for any month on record—the National Safety Council reported.

The decrease was attributed to the fact that motorists are driving less and are exercising greater caution in an effort to save cars, tires and gasoline.

Cooperation is not a sentiment—it is an economic necessity. — Charles Steinmetz.

Synthetic Rubber

The oil trusts that gave Hitler the formulas for synthetic products and kept them from our own government will now get 90 per cent of the U. S. contracts for synthetic rubber. Although chemists from the Department of Agriculture experimenting with soy bean oil and corn oil have produced substances that "look, smell, and feel much like rubber"; although the Army and Navy Munitions Board released a report this week saying that a one-step process for producing rubber from alcohol is now in satisfactory operation, Donald Nelson of the WPB told a Senate sub-committee recently that his board intended to stick to its decision to make nearly 90 per cent of the synthetic rubber from petroleum. He said that no more rubber from alcohol will be made above the 200,000 tons already provided for, despite the fact that surplus facilities to make rubber from alcohol are idle.

Ships—for Bananas

Yes, we have bananas. The trade with South America is flourishing in spite of the fact that there is a shortage of ships to carry vital war materials through submarine-infested waters to fighting fronts. Strangely enough, the War Production Board and the War Shipping Board have approved a July schedule permitting 60,000 tons of bananas to be imported.

Christian Americans in Texas

Deep in the heart of Texas the war dance of the reactionaries is kicking up new dust. An organization known as the Christian Americans is starting a noisy anti-labor, anti-Negro, anti-Semitic, anti-administration campaign in an effort to end collective bargaining and decent wage standards for labor. They are circulating a "declaration of war by the unarmored forces of the United States," which attacks the working rules and provisions found in almost all union contracts. The organization, which is starting its campaign for national recognition in the home state of Martin Dies, is being condemned by AFL, CIO and civic leaders. It will take a strong organized effort to silence it.

Saskatchewan Booms the COF

The prairie province of Saskatchewan is showing signs of electing a socialist government. The Canadian province's action is indicative of a trend which is gaining ground in all of the United Nations. The socialists, who have been acquiring prestige as an opposition party since 1934, are expected to get control of the legislature at the next election.

The latest boom of the socialist Co-operative Commonwealth Federation is due to farmers' discontent with the present minimum price of wheat. Saskatchewan normally goes to the polls in August, but no election has yet been set; it is believed that the government will stall elections for several months.

Killing Is Prohibited

South Dakota, according to a court sentence, must electrocute a man during the week of August 9—but has no electric chair. The WPB, after careful deliberation, refused to grant priority rating to build the chair which will be used for non-war killing. The Warden of South Dakota State Penitentiary will probably borrow an electric chair from Vermont. It is estimated that it will cost \$3,000 to transport the chair. It would cost \$5,600 to buy one.

Small Business Board Not to Aid Small Business

Although he expects results from the Smaller War Plants Corporation, Donald Nelson warned this week that the majority of little businessmen would not get aid from it. When he appointed five directors for the board, Nelson said, "It is unfortunately very likely that the number of small business firms which we can help in this war will be smaller than the number we cannot help."

OWI Issued Pamphlet On V Front

Elmer Davis' new Office of War Information, which is still fighting with the army about giving out news on the Nazi-spy trial, issued a pamphlet this week entitled "The Unconquered People." It tells of the resistance of the people suffering under the heel of the Nazi invaders and of the unceasing, and ever increasing campaign of sabotage and opposition which is waged with the knowledge that the ultimate allied victory will liberate them and restore their freedom.

The wavering mind is but a base possession. — Euripides.

Unions Open Drive For War Jobs

New York City.—Plans for concerted action by organized labor, in cooperation with employers, toward obtaining a larger share of war contracts for New York to ameliorate the growing unemployment problem in this city, were adopted at an all-day conference in the Hotel Commodore under the auspices of the New York State Federation of Labor and the Central Trades and Labor Council.

Two hundred and fifty delegates from unions representing trades most adversely affected by the situation attended the conference and approved resolutions demanding jobs for the city's 400,000 unemployed.

The conference voted to function as a permanent organization and to enlist the help of employers and of the members of Congress from New York in efforts to achieve its purpose. A committee was appointed to direct the campaign, consisting of Thomas J. Lyons, president of the State Federation of Labor; William Collins, New York representative of the A. F. of L.; and Thomas J. Murtha, head of the Central Trades and Labor Council, who presided.

These and other speakers described the unemployment situation in New York as critical, both from an economic point of view and in its effects upon morale. The War Production Board and other government agencies having to do with procurement and the placing of contracts were criticized for their failure to give adequate consideration to the city's unemployment problem and labor's appeals for the placing of a larger proportion of war orders with New York industries.

Emphasis was placed by union leaders upon conditions in the garment, printing, shipping, building and other industries hardest hit by the situation.

Representing Governor Lehman, Frieda S. Miller, State Industrial Commissioner, presented a report upon unemployment here, pointing out that "while New York City stands fourth on the list in total contracts awarded on a per capita basis, it received only 3.7 per cent of the total volume of war orders, although in normal times it does 7.6 per cent of the nation's manufacturing."

The conference heard delegates report on conditions in many industries. Joseph P. Ryan, president of the International Longshoremen's Association, reported 23,000 unemployed along the waterfront. Michael J. Cashed, vice-president of the International Brotherhood of Teamsters, said that 15,000 members of his union were idle due to the rubber rationing; James Rosenberg, president of the Musicians Union, Local 802, said that 60 per cent of the union's members were out of work; Louis Weinstein, of District Council 9 of the Painters Union, declared that of his organization's 11,000 New York members only 3,000 were working, and Vincent J. Ferris, secretary of the Allied Printing Trades Council, described unemployment in the printing industry.

Mr. Ferris assailed the government practice of sending all excess government printing work to cities outside of New York and demanded that this city be given a share of the work.

In adjourning the conference, to be reconvened soon, Mr. Lyons declared that "only by concerted action of all unions can this problem be tackled." He promised that energetic steps would be taken to cope with the emergency. Representatives of employers would be invited to the next conference, he said.

Horrible Story From Prison Camps

It's so shocking that it's difficult for an American to believe it happened in this country, but the Tampa (Fla.) "Tribune" vouches for the following:

White convicts in a Florida prison camp, forced to work under a blistering, semi-tropical sun, and scourged to their tasks by brutal overseers, are maiming themselves for life slashing the main tendon in their legs, back of their ankles.

At least 12 of these self-mutilated white men are now in a prison hospital. Physicians have explained to them that they are permanently crippled, but apparently they are not disturbed because that is what they intended to do.

This expose should, and probably will, make a deep impression in the South, but little will be accomplished unless Southerners recognize that this is only another phase of the evil influence of the "sweatshop" employer.

These creatures are not all Southerners, by any means. Many of them trooped down from the North, seeking "cheap labor." But whether he is a Northerner or a Southerner, the "sweatshop" boss has done more to retard the development of the South than any other single influence.

Not only has he cruelly exploited Southern workers, both white and black, but he has polluted Southern politics and, with the aid of the poll tax, has sent men as Cox of Georgia and Smith of Virginia to Congress.

—Labor.

\$1,582,888 War Bonds Bought by Pressmen

Pressmen's Home, Tenn.—George L. Berry, president of the International Printing Pressmen and Assistants' Union of North America, announced that as of July 1 the organization had purchased war bonds and stamps in the amount of \$1,582,888. He further announced that 2,080 members of the union had entered military service in the United States and the Dominion of Canada.

Mr. Berry disclosed there was being set aside as protection in the matter of pensions and mortuary benefits for those who had entered military service the sum of \$3,667.15 per month. No tax is charged to those members who have joined the armed forces.

ARE YOU
putting Ten Per Cent of
your Income into U.S.
War Bonds & Stamps?

MY MOTHER'S HAND BY HOMER RODEHEAVER

Such beautiful, beautiful hands!
Too neither white, nor small,
That you, I know, would scarcely think
That they were fair at all.

I've looked on hands whose form and hue,
A sculptor's dream might be,
Yet are these aged, wrinkled hands
More beautiful to me.

Such beautiful, beautiful hands!
The heart was weary and sad,
These patient hands kept tolling on,
That the children might be glad,
I often weep when looking back
To childhood's distant day,
You see how these hands rested not
When mine were at their play!

Such beautiful, beautiful hands!
They're growing feeble now!
And time and toil have left their mark
On hand and heart and brow.
But oh! beyond this shadowy land
Where all is bright and fair,
I know, full well, these dear old hands
Will palms of victory wear.
Where crystal streams, through endless years
Flow over golden sands,
There, where the old grow young again,
I'll clasp my mother's hands.

A DIALOGUE BY COVAMI

All peoples
"Why are these oceans of blood
being shed?
"What are we warring for, blood or bread?"
All Governments
"Ask us no questions and we'll tell
you no lies;
"Bring us some pig curds and we'll
make you some pies."

It is not what we read, but what
we remember, that makes us learned.
— Henry Ward Beecher.